

Miljö och klimat

Kommitté 2 – Motioner om Miljö och klimat

Slutprotokoll, Partistämma 2019

Innehåll

Kommitté 2 Miljö och klimat	3
2.1, 2.2: Pant	3
2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7: Solceller	4
2.8, 2.9: Koldioxidavgift.....	6
2.10, 2.11: Flygutsläpp.....	7
2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 2.16: Biodrivmedel i Sverige	9
2.17, 2.18: Kärnkraft.....	12
2.19, 2.20, 2.21: Vindkraft.....	14
2.22: Renat avloppsvatten	16
2.23: VA-utbyggnad	16
2.24: ROT-avdrag för VA-avgift	17
2.25: Vatten och avlopp.....	18
2.26, 2.27: Cirkulär ekonomi	18
2.28, 2.29: Klimatdeklaration	20
2.30: Klimatmoms	21
2.31: Matsvinn	22
2.32: Koldioxidskatt	22
2.33: Världshandelsorganisation och miljö	23
2.34, 2.35: Plastanvändning	24
2.36: Skrotbåtar	25
2.37: Miljöbilspremie	26
2.38: Konsumtionsbaserade utsläpp	27
2.39: Elproduktion	29
2.40: Skatteväxling	30
2.41: Hållbar transportsektor	31
2.42: Elinfrastruktur	32
2.43: Miljöbalken	32
2.44: Biokol	34
2.45, 2.46, 2.47: Elförsörjning på Gotland	34
2.48: Nedskräpning.....	35
2.49, 2.50, 2.51: Vatten	36
2.52: Byggsäckar	40
2.53: Läkemedel	40
2.54: Laddinfrastruktur.....	42
2.55: Koldioxidskatt på nybyggnation	42
2.56: Rörlig nätavgift	43
2.57: Miljöbrott.....	43
2.58: Laddlyktstolpar.....	45
2.59: Insamling av avfall	45
2.60: CO2-avtryck	46
2.61: Vättern.....	47
2.62: Underlätta VA-investeringar	47
2.63: Parisavtalet.....	48
2.64: Energilagring	49

2.65: Utsläpp	50
2.66: Politik för ett grönare samhälle.....	51
2.67: Ftalater	61
2.68: PFAS och brandskum	61

Kommitté 2 Miljö och klimat

2.1, 2.2: Pant

2.1.1 att Panten höjs till 5 kr på alla PET-flaskor och aluminiumburkar.

2.1.2 att Panten breddas till flera plastflaskor och plåtkonserver.

2.1.3 att Panten samordnas mellan alla våra grannländer.

2.1.4 att Panten successivt införs i hela Europa genom EU-förordning.

2.1.5 att Plastkassar med handtag får ett minimipris på 5 kr.

2.2.1 att Centerpartiet verkar för att panten på glasflaskor sätts till fem kronor per flaska och att panten på plastflaskor höjs till fem kronor per flaska.

Partistyrelsens yttrande:

Nyligen har nya EU-regler om att förbjuda vissa engångsartiklar i plast förhandlats fram. Där har Centerpartiet drivit att man ska stimulera övergången från fossilbaserade produkter i plast - till våra skogliga, hållbara, biobaserade alternativ. För att påskynda övergången till en cirkulär ekonomi tillkommer nu flera åtgärder med direktivet, där det bland annat från år 2025 blir obligatoriskt med 25 procent återvunnen plast i PET-flaskor, samt ett mål om att 77 procent av alla PET-flaskor ska samlas in år 2025. Det är nu upp till medlemsstaterna att ta fram nationella handlingsplaner för att nå målsättningarna.

I Januariavtalet finns även delar om att införa förbud mot onödiga plastartiklar och införa skatt/avgifter på engångsartiklar. Centerpartiet har sedan tidigare föreslagit att fasa ut engångsartiklar i plast till 2020 och även att vi vill införa en miljöskatt på plastbärkassar. Januariavtalet innehåller även en överenskommelse om att krav på pant ska omfatta fler produkter, som exempelvis batterier, mobiltelefoner och annan elektronik, vilket väl stämmer överens med motionens intentioner.

Partistyrelsen anser att Sverige ska vara ledande i omställningen till en cirkulär ekonomi. I detta arbete ingår att stärka styrmedel och system som möjliggör ökad återvinning av råvaror, till exempel pantsystem. Aluminium är en produkt som kan återvinnas i det oändliga. Att återvinna aluminium kräver 95 procent mindre energi än att utvinna nytt. Partistyrelsen ställer sig positiv till motionärens intentioner men anser att 5 kr för alla PET-flaskor är ett alltför specifikt och detaljerat förslag för att bifalla.

Partistyrelsen anser att det bör vara upp till respektive medlemsland att styra över sina egna system för återvinning och pant-system. Mål för återvinning är viktiga på EU-nivå men det ska vara upp till länderna själva vilket system de använder för måluppfyllelse. Det kan dock finnas behov av en ökad samordning avseende återvinning och pant mellan länder, till exempel för flaskor som sålts i Tyskland eller Danmark som hanteras i Sverige. Vi förespråkar dock inte ett gemensamt pant-system inom EU.

Motionärerna lyfter flera möjliga sätt att minska nedskräpningen och öka återvinningen. Många av åtgärderna är dock alltför detaljerade och partistyrelsen anser inte att det är lämpligt att partiet nationellt fattar så detaljerade beslut som föreslås.

Partistyrelsen anser att Sverige ska vara ledande i omställningen till en cirkulär ekonomi. I detta arbete ingår att stärka styrmedel och system som möjliggör ökad återvinning av råvaror, till exempel pantsystem. Partistyrelsen ställer sig positiv till motionärens intentioner om att göra det mer lönsamt att återvinna sina pantflaskor. Samtidigt anser partistyrelsen att förslaget är alltför specifikt med en exakt summa .

I Januariavtalet finns en överenskommelse om att krav på pant ska omfatta fler produkter, som exempelvis batterier, mobiltelefoner och annan elektronik, vilket väl stämmer överens med motionens intentioner även om just glas och plåtkonserver inte uttryckligen står nämnt.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.1.3 att panten samordnas mellan alla våra grannländer.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.1.1

2.1.2

2.2.1

Partistämman avslog följande motioner:

2.1.4

2.1.5

2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7: Solceller

2.3.1 att utreda ekonomiska konsekvenser samt miljöeffekter av att alla medborgare kan förbruka en viss mängd egenproducerad solceller eller likvärdig el, skattefritt, oavsett var produktionen sker geografiskt eller hur stor anläggningen är.

2.3.2 att investeringsstödet används för att säkra elförsörjning av kritiska samhällsfunktioner.

2.4.1 att montera solceller på allmänna byggnader där lämpliga förutsättningar finns.

2.5.1 att Centerpartiet tar fram incitament för fastighetsägarna att fylla sina fastigheter med solceller.

2.5.2 att Centerpartiet i riksdagen verkar för att det blir möjligt att dra ”interna” ledningar mellan fastigheter för att få en effektiv solcellsanvändning.

2.6.1 att Centerpartiet skall driva på för att slopa alla nuvarande solcellsbidrag och istället göra solcellerna momsfria.

2.7.1 att stödet till solcellsanläggningar skall återställas till den nivå som rådde i Socialdemokraternas och Miljöpartiets budget för 2018 eller ska höjas mera.

Partistyrelsens yttrande:

Med förenklade regler, minskat krångel och slopad solskatt kan fler människor bidra till produktionen av förnybar energi och ta makten över sin egen energiförsörjning. Partistyrelsen anser att incitamenten för mikroproduktion av förnybar el bör stärkas och delar intentionen om att även andelsägande i solceller ska vara giltig anledning för skattereduktion, det vill säga möjliggöra andelsägande i solelsproduktion utan att själv bo där solcellerna är belägna.

Centerpartiet vill ge fler möjlighet att bli mikroproducenter. Förslaget om att prioritera stora anläggningar riskerar utvecklingen gå åt motsatt riktning och leda till att privatpersoner nedprioriteras framför större anläggningar.

Det är viktigt att skapa goda förutsättningar för att göra det enkelt, lönsamt och smidigt att montera solceller på byggnader. Centerpartiet har flera förslag för detta. Det Centerpartiet kan göra på nationell nivå är att skapa rätt förutsättningar, röja hinder och minska regelkrånglet för solcellsinvesteringar. Själva beslutet att montera solceller på en allmän byggnad fattas dock bäst på lokal nivå, och partistyrelsen uppmuntrar sådana initiativ runt om i landet. Partistyrelsen instämmer därmed i intentionen om att öka antalet solceller på allmänna byggnader där lämpliga förutsättningar råder.

Alla hus är inte lämpade för solceller, men för att alla ska kunna ta del av solenergin vill vi att det ska bli tillåtet att dra elledningar mellan husen. På det sättet kan villaägare dela på elen från de soligaste taken och skapa en solpool i kvarteret.

Om inget tak i kvarteret lämpar sig för solceller ska man med Centerpartiets förslag kunna dra nytta av solen från en solpark. På samma sätt anser vi att man ska kunna bygga en gemensam solpark och dra elledningar ut till husen därifrån.

Ekonomiskt stöd till solceller viktigt för såväl privatpersoner som företag. Det är alltså inget hinder idag att stödet ges även till stora anläggningar.

Regeringen har tidigare infört, därefter sänkt, och slutligen helt tagit bort skatten på egenproducerad solen. Centerpartiet har varit väldigt kritiska till regeringens hantering. Centerpartiets inställning är sedan tidigare att skattebefrielsen för solenergi som produceras för eget bruk bör gälla alla, oavsett anläggningens toppeffekt.

Partistyrelsen delar uppfattningen om problemen med det nuvarande systemet för stöd till solceller men har andra förslag för att premiera solceller än att göra dessa momsfria, vilket framförs i en motion.

Centerpartiet har tidigare presenterat förslaget om att införa ett ”grönt avdrag”. Avdraget är tänkt att ersätta dagens riktade miljöstöd, till exempel solcellsstödet. Till skillnad från det stöd som finns i dag slipper man ansöka; man slipper vänta på att ansökan ska behandlas och man slipper vänta på pengarna. Det blir lägre skatt från början, istället för att som idag söka statligt stöd som kommer i efterhand. Dessutom minskar krånglet. I januariavtalet finns dessutom en

överenskommelse att ett nytt avdrag för grön teknik ska införas, något som kan komma att omfatta reformerat solcellsstöd.

Det har visat sig att privatpersoner, trots möjligheten att få bidrag, avstår att investera i solceller och laddstationer på grund av krångliga regler och långa handläggningstider. Det finns en lång upparbetad kö av människor som väntar på beslut om den årliga budgeten för stöd till solceller ska räcka till deras investering. Partistyrelsen anser inte att det är ett effektivt system.

Centerpartiet har tillsammans med Liberalerna och regeringspartierna under våren 2019 i samband med budgetförhandlingar enats om att delvis återställa investeringsstödet och att tillföra medel för att beta av merparten den kö av ansökningar som uppstått.

Partistyrelsen anser dock att det finns mer effektiva stödsystem för att gynna utbyggnaden av solceller än investeringsstödet. Det nuvarande stödet är krångligt och osäkert och många som investerar idag är osäkra på om de ens kommer få del av stödet. Ett bättre system vore att införa ett grönt avdrag, som nämns ovan, för klimatinvesteringar i hemmet.

Partistämman beslutade:

Att Centerpartiet verkar för incitament för fastighetsägare att använda solceller i större utsträckning.

Att Centerpartiet verkar för att underlätta att dra elledningar mellan fastigheter för en effektiv solcellsanvändning.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.3.1

2.4.1

2.5.1

2.5.2

Partistämman avslog följande motioner:

2.3.2

2.6.1

2.7.1

2.8, 2.9: Koldioxidavgift

2.8.1 Att Centerpartiet driver frågan i riksdagen för att införa en passande version av avgift och utdelning i Sverige.

2.8.2 Att Centerpartiet driver frågan i Europa (gärna i samarbete med den svenska regeringen eller andra svenska riksdagspartier) för att införa en passande version av avgift och utdelning i EU eller EES.

2.9.1 Att Centerpartiet jobbar för att införa Kanadas CO2 avgiftssystem även i Sverige under minst 10 år.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen instämmer i vikten av att ha effektiva styrmedel på plats för en grön omställning som ställer om samhället bort från fossila bränslen med höga utsläpp av koldioxid till hållbara alternativ. Den svenska koldioxidskatten är basen i svensk klimatpolitik och anses allmänt ha varit framgångsrik för att få ner våra koldioxidutsläpp. Den infördes med bred politisk enighet 1991 och blev då en av de första i världen. Den har sedan dess varit en förebild för andra länder. Centerpartiet står bakom den nuvarande utformningen av koldioxidskatten och ser ingen anledning att förändra systemet i grunden. Därtill kommer en grön skatteväxling genomföras inom ramen för Januariavtalet, som innebär högre skatter på sådant som påverkar miljön och klimatet negativt, vilket gör att vi kan sänka skatten på jobboch företag. Genom att växla miljöskatter mot sänkt skatt på arbete sjunker de höga kostnaderna för att anställa och arbeta. Svenska företags konkurrenskraft stärks samtidigt som vi rustar svensk ekonomi för den globala gröna omställningen.

Partistämman avslog följande motioner:

2.8

2.9

2.10, 2.11: Flygutsläpp

2.10.1 Att Centerpartiet ska driva på för att ICAO:s hållning gällande beskattning av flygbränslen ska luckras upp för att möjliggöra ordentliga miljöskatter på just bränsle

2.10.2 Att flygskatten oavsett beskattning på flygstol eller bränsle ska subventionera biobränsle-produktionen för att snabba på utvecklingen till flyg på biobränsle.

2.10.3 Att procentuella avdrag på flygskatten skall motsvara de procentuella inblandning av biobränslen som finns flygplanets bränsletank vilket skapar incitament för resenärer att välja dessa fligheter

2.10.4 Att Centerpartiet ska verka för system som möjliggör för resenärer att välja flight utifrån flygbränsle

2.11.1 Att flygets utsläppstakt skall minska i samma takt som den utsläppsminskningstakt som beslutas för övriga samhället för att klara fossilfrihet i Sverige 2040. Detta skall gälla alla tankningar som sker i Sverige, även för utrikesflyg.

2.11.2 Att ökning av flygplatsernas flygkapacitet i förhållande till 2018 års nivå endast ges tillstånd om trafikökningarna bidrar till 0 (noll) kg nettoutsläpp av CO2.

2.11.3 Att de medel som står till buds för att uppnå detta är i första hand fossilfria energilösningar och i andra hand, och upp till en viss nivå, klimatkompensation.

2.11.4 Att Chicagokonventionen förändras för att möjliggöra användandet av styrmedel för att minska det internationella flygets utsläpp.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet har redan tagit ställning för att Chicagokonventionen, den internationella luftfartsorganisationen ICAOs grunddokument från 1940-talet som begränsar effektiva ekonomiska styrmedel för internationella klimatutsläpp från flyg, bör begränsas. Centerpartiet driver att Sverige ska ta ledartröjan för att omförhandla de internationella avtal och konventioner som sätter stopp för en beskattning av fossilt flygbränsle.

Centerpartiet driver också att krav på obligatorisk inblandning av förnybart bränsle ska införas (så kallad reduktionsplikt), att ett förslag om miljöstyrande start- och landningsavgifter ska tas fram, samt att en hög inblandning av hållbart förnybart bränsle ska ges ekonomiska incitament. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att miljöskatter ska tas ut på det som verkligen skadar vår miljö: bränsle och utsläpp snarare än flygande/resande, men Centerpartiet har i form av reduktionsplikt och grön skatteväxling valt andra styrmedel än de som motionären föreslår för att nå dessa mål.

Centerpartiet har tagit ställning för att Sverige ska vara helt förnybart och fritt från nettoutsläpp av växthusgaser till år 2040. Att utsläppen från flyget ska minska i samma takt som övriga samhället ingår i detta mål. Centerpartiet driver redan också fossilfria lösningar i första hand och därutöver klimatkompensation för att nå målet. Centerpartiet har dessutom också redan tagit ställning för att Chicagokonventionen, den internationella luftfartsorganisationen ICAOs grunddokument från 1940-talet som begränsar effektiva ekonomiska styrmedel för internationella klimatutsläpp från flyg, bör begränsas. Centerpartiet driver att Sverige ska ta ledartröjan för att omförhandla de internationella avtal och konventioner som sätter stopp för en beskattning av fossilt flygbränsle.

Partistyrelsen delar motionärens intentioner i dessa delar. På förslaget om att ökning av flygplatsernas flygkapacitet ska kopplas till nettoutsläpp av koldioxid delar partistyrelsen däremot inte motionärens uppfattning. Detta på grund av en situation som skulle kunna uppstå att en flygplats stänger och en annan tar över trafik. I det fallet ökar utsläppen för flygplatsen som tar över trafik, men nettoutsläppen för de tidigare två flygplatserna skulle eventuellt kunna minska. I en sådan situation kan ett tak bli kontraproduktivt. Däremot bör trafikplaneringen generellt, inte bara för flyg, ske i enlighet med klimatmålen.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.10

2.11.1

2.11.3

2.11.4

Partistämman avslog följande motioner:

2.11.2

2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 2.16: Biodrivmedel i Sverige

2.12.1 att en grön skatteväxling skall genomföras där höjd koldioxidskatt på bensin och diesel för både företag och privatpersoner används för att finansiera en statlig rabatt på rena eller högvärdiga biodrivmedel. Rabatten på biodrivmedlet skall trappas ned till privatbilister i takt med att fordonsflottan blir elektrifierad, för att i högre grad göra biodrivmedlen tillgängliga för tung trafik, arbetsmaskiner och flyg.

2.12.2 att rabatten på biodrivmedel skall differentieras beroende på respektive biobränsles klimat och miljöavtryck.

2.12.3 att den sk. pumplagen skall breddas så att alla mackar från en viss storlek skall åläggas att ha pumpar för biobaserade drivmedel för både bensin och dieselfordon, och till både tunga och lätta fordon.

2.12.4 att fossila drivmedel i personbilar skall förbjudas från 2030. Genom detta krav skall det fortfarande tillåtas att sälja bilar med förbränningsmotorer efter 2030 men de får då bara drivas med förnyelsebara bränslen.

2.12.5 att förutsättningarna för konkurrenskraftig inhemsk produktion av biodrivmedel bör utredas för att ta fram konkreta förslag till bättre förutsättningar och detta bör följas upp i reduktionspliktens kontrollstationer vartannat år.

2.12.6 att offentliga upphandlingar av transporter och biodrivmedel bör anpassas så att man ställer samma miljökrav som gäller för svensk produktion för alla biodrivmedel.

2.12.7 att sträva efter att dessa punkter överenskomms över blockgränsen, för att skapa långsiktig trygghet för investeringar i produktion av biodrivmedel.

2.13.1 att Centerpartiet verkar för att biodrivmedel skall fortsätta vara skattebefriade i Sverige efter 2020 och vidhåller detta, även om det står i strid med eventuella nya miljöstödsriktlinjer.

2.14.1 att uppdra till partistyrelsen att snarast ta fram mål, strategi och handlingsplan för att öka produktionen av biodrivmedel i Sverige och då främst HVO.

2.14.2 att styrmedel skapas med möjlighet till att subventionera produktionen av biodrivmedel, vilket skulle stimulera fler att framställa bioenergi i Sverige.

2.15.1 att Centerpartiet ska verka för en differentierad koldioxidskatt på icke förnybara drivmedel, beroende på vart i landet de säljs.

2.16.1 att Centerpartiet verkar för att stimulera den inhemska produktionen av HVO.

2.16.2 att förändra reduktionsplikten så att även rena eller höginblandade biodrivmedel räknas in i underlaget för reduktionsplikten.

Partistyrelsens yttrande:

I Sverige har ekonomiska styrmedel med koldioxidskatt och energiskatt på fossila drivmedel och skattebefrielsen på förnybara drivmedel varit helt avgörande för att biodrivmedelsandelen idag är cirka 20 procent av volymen i transportsektorn. I praktiken har vi i Sverige haft ett system där förorenaren betalar och det förnybara undantas från beskattning. Det är också så att Centerpartiet inom ramen för januariavtalet kommit överens med regeringspartierna att genomföra en grön skatteväxling som går betydligt bredare än att enbart omfatta skatterna på bensin och diesel. I januariavtalet ingår även ett beslut om att utreda ett årtal för när fossila bränslen till personbilar ska vara helt utfasade. Partistyrelsen anser att 2030 är ett lämpligt mållår för ett sådant beslut och delar motionärens ståndpunkt om att förbränningsmotorer som drivs av fossilfria drivmedel fortsatt kommer spela en stor roll i fordonsflottan efter detta år och instämmer därför i motionens intention.

För Centerpartiet har det varit viktigt i utformningen av styrmedel för biodrivmedel att premiera de med bäst klimatprestanda. Det är därför vi varit drivande för att införa en reduktionsplikt för biodrivmedel som premierar de biodrivmedel med högst klimatnytta, det är ett direkt sätt att öka betalningsviljan för de bästa biodrivmedlen.

Centerpartiet har tidigare stämmobeslut om att se över pumplagen för att möjliggöra en ökad introduktion av fossilfria drivmedel och gröna mobilitetstjänster. I nuläget gör partistyrelsen bedömningen att intentionen i befintligt stämmobeslut och motionen om breddning av pumplagen är densamma.

Centerpartiet har länge verkat för att skapa långsiktiga spelregler för aktörer som verkar på biodrivmedelsmarknaden i Sverige. Mycket av bestämmelserna kring beskattning och annat styrs dock från EU-nivå, vilket gör att det är svårt att formera styrmedel som skapar den politiska säkerhet som investerare efterfrågar. Centerpartiet har dock länge förespråkade det system med reduktionsplikt för drivmedelsleverantörer som nu är implementerat. Partistyrelsen anser att det är ett av de viktigaste styrmedlen för att få investeringar i landet. Rätt utformat kan reduktionsplikten skapa den långsiktigt stabila och växande marknaden för biodrivmedel som krävs för att investeringar ska komma till. Partistyrelsen anser även att det är positivt för investeringsviljan att en reduktionsplikt föreslås för flygtrafiken också.

Utöver det faktum att biodrivmedel ersätter fossila drivmedel finns det ytterligare fördelar med att produktionen sker i Sverige. Det skapar jobb, utveckling och försörjningstrygghet inom energisektorn. Det kan dock finnas behov av ytterligare åtgärder för att en storskalig produktion av biodrivmedel ska komma till i landet. Partistyrelsen anser därför att Sverige bör anta en strategi för att bli mer attraktivt för investeringar i hållbara biodrivmedel. Mer om detta återfinns i stämmoprogrammet om miljö och klimat.

Partistyrelsen anser att det offentliga har ett stort ansvar i omställningen av transportsektorn. Partistyrelsen vill därför att de tjänstebilar och bilar som används i verksamheten i den offentliga verksamheten enbart är miljöbilar. Partistyrelsen anser vidare att det kan behövas ytterligare åtgärder för att den offentliga upphandlingen blir ett bättre verktyg för att åstadkomma mindre klimatutsläpp och mindre miljöpåverkan. Precis som för livsmedelssektorn är det rimligt att ställa motsvarande miljökrav vid upphandling som gäller för den inhemska produktionen.

Partistyrelsen anser att dessa frågor är extremt viktiga och kommer därför verka för överenskommelser över partigränserna för att skapa så mycket stabilitet som är möjligt sett till rådande politiska läge.

Sverige har högt uppsatta mål för att minska utsläppen från transportsektorn, och då kommer biodrivmedel spela en mycket viktig roll. Precis som motionären lyfter sker en betydande del av produktionen av biodrivmedel som används i Sverige i andra länder. Motionären lyfter särskilt fram HVO eftersom det är ett drivmedel som enkelt kan användas i den befintliga fordonsflottan. Ren HVO är också utmärkt eftersom det är det enklaste sättet för lantbrukare att ersätta bränslet i sina arbetsmaskiner. Centerpartiet vill se en ökad produktion av flera biodrivmedel, inklusive HVO, och instämmer därför i motionens intentioner.

Energimyndigheten presenterade sin kontrollstation för reduktionsplikten i juni. Den förordar inte i nuläget att rena biodrivmedel ska räknas in i reduktionsplikten. Detta ställningstagande baseras på en rad faktorer, bland annat svårigheten att skapa en likvid marknad där handel av certifikat exempelvis kan ske på effektivt sätt. Partistyrelsen anser att marknaden ännu inte är redo för en reduktionsplikt där höginblandade biodrivmedel ingår. Istället bör politiska styrmedel konstrueras för att säkerställa att konkurrenskraften för de rena biodrivmedlen är tillräckligt hög för att dessa fortsättningsvis ska kvarstå som ett konkurrenskraftigt alternativ för konsumenterna.

Centerpartiet har länge verkat för att hållbara biodrivmedel fortsatt ska ges möjlighet till skattebefrielse. Systemet med skatt på det fossila och skattefrihet på det förnybara alternativet har fungerat väl och är i praktiken ett mycket effektivt styrmedel för omställningen av transportsektorn. Det finns dock begränsningar i Sveriges möjligheter att tillämpa skattebefrielsen enligt EU:s riktlinjer för statsstöd. Sverige har ett godkännande från EU-kommissionen som löper ut 2020. Det har nu beslutats att det inte kommer antas några nya riktlinjer för statsstöd innan 2022 så Partistyrelsen anser att det vore rimligt att det befintliga godkännandet som Sverige har också förlängs ytterligare två år till att börja med.

På lång sikt anser partistyrelsen att det är ett prioriterat arbete att säkerställa att rätt förutsättningar råder för höginblandade och helt fossilfria biodrivmedel. Partistyrelsen delar bedömningen att beskattningen av biodrivmedel är avgörande för att investeringar i produktion och infrastruktur skall ske.

Reseavdraget infördes för resor till och från arbetet och tjänsteresor. Det är idag det främsta transportpolitiska styrmedlet för människor som har långt att resa på landsbygden. Landsbygdsfokuset har dock urholkats i takt med att priserna för bilåkning i storstadsområdena har ökat alltmer. En stor majoritet av avdragen görs numera i storstadsområden där kollektivtrafiken är god. Vidare är problemen med fusk omfattande. Sammantaget finns det ett stort behov av att reformera och uppdatera reseavdraget.

Centerpartiet vill därför se över reseavdraget så att hänsyn tas till miljö samt villkor i områden där kollektivtrafiken är begränsad. Inriktningen ska också vara att ett nytt avdrag i högre grad ska vara transparent och lättkontrollerat och avståndsbaserat.

Det finns idag tre skäl för att beskatta vägtrafik, som är olika starka i olika delar av världen: finansiering av väginfrastrukturen, externa effekter (buller, utsläpp, olyckor och trängsel) och fiskala skäl (vägtrafik som stabil skattebas).

Mot denna bakgrund anser partistyrelsen, i likhet med motionären, att det kan finnas skäl att också se över det nuvarande skattesystemet i transportsektorn för att internaliseringsgraden av

de miljöeffekter transporterna medför tydligare återspeglar de faktiska problemen och de geografiska förutsättningarna i landet.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.12.5 Att förutsättningarna för konkurrenskraftig inhemsk produktion av biodrivmedel bör utredas för att ta fram konkreta förslag till bättre förutsättningar och detta bör följas upp i reduktionspliktens kontrollstationer vartannat år.

2.12.6 Att offentliga upphandlingar av transporter och biodrivmedel bör anpassas så att man ställer samma miljökrav som gäller för svensk produktion för alla biodrivmedel.

2.12.7 Att sträva efter att dessa punkter överenskomms över blockgränsen, för att skapa långsiktig trygghet för investeringar i produktion av biodrivmedel.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.12.1

2.12.2

2.12.3

2.12.4

1.13.1

2.14

2.16.1

Partistämman avslog följande motioner:

2.15.1

2.16.2

2.17, 2.18: Kärnkraft

2.17.1 att bejaka utvecklingen av fjärde generationens kärnkraft.

2.18.1 att Centerpartiet förordar att kärnkraft kommer att vara en del av Sveriges energiproduktion för överskådlig framtid.

2.18.2 att det ska råda etableringsfrihet för kärnkraft i Sverige för reaktorer som möter högt ställda säkerhetskrav.

2.18.3 att kärnkraften ska bära sina egna kostnader.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet har under decennier ingått parlamentariska energiöverenskommelser som hanterar frågan om kärnkraft. I den senaste energiöverenskommelsen som Centerpartiet deltog i ingick följande skrivningar om kärnkraften:

Målet år 2040 är 100% förnybar elproduktion. Detta är ett mål, inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft och innebär inte heller en stängning av kärnkraft med politiska beslut.

Svensk kärnkraft står inför stora investeringsbehov för att möta kommande säkerhetskrav. Strålsäkerhetsmyndigheten har beslutat att dessa krav behöver vara uppfyllda 2020, i annat fall får reaktorerna inte drivas vidare. Det har redan fattats beslut om att fyra reaktorer ska avvecklas till 2020. Kärnkraften ska bära sina egna kostnader och principen om att kärnkraft inte ska subventioneras består. Principerna från regeringens proposition 2008/09:163 En sammanhållen klimat- och energipolitik kvarstår. Det innebär bland annat att:

- Avvecklingslagen har avskaffats och kommer inte att återinföras.
- Kärnkraftsparentesen är förlängd genom att inom ramen för maximalt tio reaktorer tillåta nybyggnation på befintliga platser.
- Tillstånd kan ges för att successivt ersätta nuvarande reaktorer i takt med att de når sin ekonomiska livslängd.
- Tillstånd för nya reaktorer kommer att prövas enligt lagstiftningens krav på bästa tillgängliga teknik.
- Något statligt stöd för kärnkraft, i form av direkta eller indirekta subventioner, kan inte påräknas.

Energiöverenskommelsen innehåller vidare ytterligare beslut som rör kärnkraften, till exempel en stegvis avveckling av skatten på termisk effekt och ytterligare skärpningar avseende ansvar vid radiologiska olyckor. Energiöverenskommelsen slår fast att kärnkraften ska bära sina egna kostnader och att råder etableringsfrihet för kärnkraft i Sverige - förutsatt att högt ställda säkerhetskrav och tillståndprocesser kan uppfyllas. Fjärde generationens kärnkraft är ett begrepp som förekommit i energidebatten under en lång tid. Begreppet omfattar många olika tekniker med målen att förbättra kärnsäkerheten, förbättra skyddet mot spridning av kärnvapentechnik, minimera mängden radioaktivt avfall och förbrukningen av naturresurser. De reaktorer som idag drivs kommersiellt är framförallt av generation två och tre. Tekniker för generation fyra är dock fortsatt inte kommersialiserad i stor skala och kostnaderna är ovissa, men höga. Även för fjärde generationens kärnkraft behövs en säker hantering av bränsleavfall och avfall från driften och rivningen av de olika anläggningarna i kärnbränslecykeln. Fjärde generationens kärnkraft blir för överskådlig framtid ännu dyrare än vanlig kärnkraft, medan kostnaden för vind och sol faller. När det gäller prioritering av resurser för forskning och utveckling är partistyrelsen av den uppfattningen att dessa resurser ska riktas till utbyggnad av förnybar energi. I i ljuset av detta istämmer partistyrelsen i motionens intentioner.

Det har visat sig i verkligheten att kostnaderna förknippade med ny kraftproduktion från kärnkraft är väldigt höga, och att den förnybara energin har en betydligt bättre investerings- och produktionskalkyl än kärnkraften. Den befintliga kärnkraften kommer vara en del av Sveriges kraftproduktion under en lång tid framöver, och Centerpartiet kommer inte agera för att ta ytterligare politiska beslut för att stänga reaktorer i förtid.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.18.2

2.18.3

Partistämman avslog följande motioner:

2.17.1

2.18.1

2.19, 2.20, 2.21: Vindkraft

2.19.1 att riksdagens klimatmål också ska ingå i en sammantagen bedömning när vindkraftsetableringar prövas.

2.20.1 att gällande rekommendationer ska ses över så att vindkraft med fördel lättare kan etableras i redan ianspråktaga och bullerutsatta områden.

2.21.1 att möjligheten för havsbaserad vindkraft i Östersjön är en viktig resurs som måste utnyttjas.

2.21.2 att införa ett separat stödsystem för havsbaserad vindkraft i Östersjön.

2.21.3 att ett separat stödsystem för havsbaserad vindkraft i huvudsak utformas på samma sätt som i Danmark

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet anser att arbetet för att nå ett helt förnybart elsystem behöver intensifieras. Idag finns en rad processer som hämmar etableringen av vindkraft, till exempel intresseavvägningar och målkonflikter i frågor om artskydd, rennärning och försvarets restriktionsområden. En svårighet i prövningen är att väga klimatnyttan, som är global eller nationell, mot miljöpåverkan, som är lokal.

Även tillståndprocesserna för vindkraftsparker och elnät är hämmande för utvecklingen och måste snabbas på, förenklas och göras mer rättssäkra. Dessutom behöver tillstånden bli mer flexibla med hänsyn till teknikutvecklingen så att vindresursen kan nyttjas på bästa sätt, förslagsvis genom s.k. boxtillstånd där placering av verken inom parken inte är låst. Den totala prövningstiden överstiger ofta 10 år från samråd om miljötillstånd. För att nå målet om ett 100 procent förnybart elsystem kommer vi behöva ännu mer ny vindkraft. Dagens utdragna processer är ohållbara och därför måste klimatnytta med vindkraften tydligare integreras i beslutsprocessen och myndigheternas handläggningstiderna för miljöprövningar och nätkoncessioner måste kraftigt kortas.

Avgörande för att en kostnadseffektiv investering i vindkraft ska komma till är goda vindlägen där vindresursen nyttjas på bästa sätt och modern teknik tillåts för att vindkraften

ska nå sin fulla potential – med minsta möjliga miljöpåverkan. När vindkraften förpassas till sämre vindlägen krävs fler vindkraftverk, vilket leder till såväl större påverkan på landskapet som ökad kostnad för att nå samma produktion. Att strategiskt planera vindkraft till redan ianspråktaga och bullerutsatta områden är önskvärt och i dagsläget finns det ingenting som hindrar detta, problemet infaller om vindläget inte visar sig vara optimalt.

Centerpartiet bejakar och uppmuntrar utbyggnaden av vindkraft. Den förnybara energin är en grundpelare i det svenska energisystemet och det är därför vi drivit på för en förlängning av elcertifikatsystemet och andra regelförenklingar som stimulerar en ökad utbyggnad av förnybar kraftproduktion, till exempel vindkraft.

I Alliansregeringen genomförde vi även förändringar för att förenkla och påskynda tillståndprocessen vid ansökan om tillstånd för att upprätta vindkraftverk. Trots detta är tillståndprocessen fortfarande orimligt lång. Därför kan det finnas skäl att genomföra ytterligare förändringar för att underlätta tillståndprocessen. På stämman i Malmö 2017 antogs beslut om effektivisera och förbättra dagens tillståndprocesser och i sådana reformer bör även regler och prövning av vindkraftsetableringar inkluderas.

Det är viktigt att påpeka tillståndprocessen finns till för att ta hänsyn till berörda intressen och säkerställa att det sker en rättssäker och omsorgsfull prövning vid nya vindkraftsetableringar. Det är viktigt att alla som berörs i ett ärende har lika möjlighet att få sin sak prövad.

Centerpartiet har genom flertalet partiöverskridande energiöverenskommelser drivit på för implementering och utökning av elcertifikatsystemet som bidragit till en kraftig utbyggnad av den förnybara energin, inte minst vindkraften.

I den senaste energiöverenskommelsen som slöts 2016 var ett av Centerpartiets krav att anslutningsavgiften till nätet skulle slopas för havsbaserad vindkraft, något som vi också fick gehör för i förhandlingarna. Just nu pågår ett arbete för att färdigställa detaljerna i det förslaget.

Partistyrelsen anser att ett ambitiöst elcertifikatsystem i kombination med slopade anslutningsavgifter inte bör kombineras med separata stödsystem för havsbaserad vindkraft.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.19.1 att riksdagens klimatmål också ska ingå i en sammantagen bedömning när vindkraftsetableringar prövas.

2.21.1 att möjligheten för havsbaserad vindkraft i Östersjön är en viktig resurs som måste utnyttjas.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.20.1

Partistämman avslog följande motioner:

2.21.2

2.21.3

2.22: Renat avloppsvatten

2.22.1 att lagstiftning utformas så man får tydliga riktlinjer för vattenkvaliteten vid bevattning av avloppsvatten till jordbruk och för användning i industrin

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill se lagstiftning som möjliggör renat avloppsvatten till bevattning i jordbruket samt industrin.

Vatten har länge ansetts vara en outtömlig resurs som det inte råder någon brist på. Torra somrar som resulterat i låga grundvattennivåer och ett stort bevattningsbehov i jordbruket har medfört nya insikter om att vi måste se över våra sätt att använda vatten för olika behov.

Det finns stora utmaningar att rena vatten från substanser som inte hör hemma i jordbruket, exempel läkemedelsrester. För livsmedelsproduktion finns det också stränga krav på hur odlingen ska gå till. Troligen skulle många jordbrukare ställa sig tveksamma till att använda renat avloppsvatten om det inte håller väldigt hög kvalitet. Utöver det skulle det även tillkomma kostnader för transport av vattnet som troligen skulle överstiga den kostnad de har för redan tillgängligt vatten.

Partistyrelsen anser ändå att det kan finnas skäl att se över möjliga åtgärder och regeländringar som krävs för att möjliggöra en mer effektiv vattenanvändning, men det övergripande syftet bör inte vara att använda avloppsvatten, snarare att effektivisera vattenanvändningen och öka beredskapen vid torka och vattenbrist. Partistyrelsen instämmer med problembeskrivningen i motionen men ser ett behov av en bredare ansats än att använda avloppsvatten.

Partistämman beslutade:

att se över åtgärder som möjliggör en mer effektiv vattenanvändning i jordbruket och industrin i syfte att öka beredskapen vid torka och vattenbrist.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.22.1

2.23: VA-utbyggnad

2.23.1 Vi föreslår att Centerpartiet verkar för att staten årligen avsätter bidragsmedel för att kommuner ska kunna delfinansiera ut/ombyggnad av de kommunala vatten och avloppsanläggningarna, allt för att hela landet ska kunna utvecklas.

Partistyrelsens yttrande:

I motionen läggs förslag om ett statsbidrag för utbyggnad och ombyggnad av kommunala vatten- och avloppsanläggningar.

Centerpartiet värnar det kommunala självstyret, också i VA-frågor. Kommunerna måste ha förutsättningar att planera och prioritera. Vi har återkommande väntat oss mot det ständigt ökande antalet riktade statsbidrag som i synnerhet missgynnar små kommuner. Mindre kommuner har helt enkelt inte förvaltningsresurser nog att söka alla riktade stöd. I våra budgetmotioner har vi därför prioriterat att öka de generella statsbidragen.

Det råder ingen tvekan om att det finns ett behov av att rusta och bygga ut kommunala VA-nät på många håll i landet. I synnerhet som vi behöver sträva efter ständigt minskande miljöpåverkan. När befolkningen växer tillkommer ytterligare påfrestningar och behov. Samtidigt är inte kommunala VA-nät alltid lösningen. Utanför tätorter och i mindre bostadsområden finns bra alternativ till kommunala VA-nät. Oaktat vilken lösning man lokalt väljer är det partistyrelsens uppfattning att det bör bli färre riktade statsbidrag, inte fler. Genom att öka de generella statsbidragen stärker vi också i praktiken det kommunala självstyret. Det är principiellt viktigt och något vi bör hålla fast vid.

Partistämman avslag följande motioner:

2.23.1

2.24: ROT-avdrag för VA-avgift

2.24.1 att Centerpartiet inför en form av avdrag för anslutning till kommunalt VA-nät där tvångsanslutning till nya verksamhetsområden blir aktuella.

Partistyrelsens yttrande:

I motionen föreslås avdragsrätt för anslutning till kommunalt VA-nät.

Centerpartiet värnar det kommunala självstyret, också i VA-frågor. Vi är medvetna om de konsekvenser som tvångsanslutning kan leda till och menar att det är viktigt att pröva olika alternativ för att hitta flexibla lösningar som inte onödigtvis drabbar enskilda hushåll. Att värna människors frihet och självbestämmande är grundläggande, och därför är det viktigt med flexibilitet och dialog i dessa frågor. Det finns i dag fullgoda alternativ till anslutning till kommunalt nät. Huruvida det är den bästa lösningen eller ej måste avgöras i det enskilda fallet.

Under 2018 presenterades den så kallade avloppsutredningen (Vägar till hållbara vattentjänster). I den förslås bland annat att kommunerna lägger ett större fokus på att bedöma behovet av vattentjänster. Kommunen ska utreda om det finns en möjlighet att på ett annat sätt än med en allmän VA-anläggning uppnå ett motsvarande skydd för människors hälsa och miljön. Detta minskar rimligen behovet av tvångsanslutningar, och därmed också behovet av olika typer av ekonomiska stöd för sådana insatser. Detta är positivt. Centerpartiet har vidare drivit på för fler generella statsbidrag vilket också förbättrar kommunernas möjlighet att prioritera olika insatser. Ett avdrag för denna typ av åtgärder utanför den egna fastigheten är därmed inte en lösning som partistyrelsen bedömer som lämplig.

Partistämman avslag följande motioner:

2.24.1

2.25: Vatten och avlopp

2.25.1 att Centerpartiet arbetar för att skärpa lagstiftningen så att den enskilde individen själv har rätt att välja godkända vattenoch avloppslösningar utanför detaljplanerade områden.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill minska antalet tvångsanslutningar till kommunalt VA-nät och öka den enskilda fastighetsägarens självbestämmande.

Centerpartiet värnar det kommunala självstyret, också i VA-frågor. Vi är medvetna om de konsekvenser som tvångsanslutning kan leda till och menar att det är viktigt att pröva olika alternativ för att hitta flexibla lösningar som inte onödigtvis drabbar enskilda hushåll. Att värna människors frihet och självbestämmande är grundläggande, och därför är det viktigt med flexibilitet och dialog i dessa frågor. Det finns i dag fullgoda alternativ till anslutning till kommunalt nät. Huruvida det är den bästa lösningen eller ej måste avgöras i det enskilda fallet.

Under 2018 presenterades den så kallade avloppsutredningen (Vägar till hållbara vattentjänster). I den förslås bland annat att kommunerna lägger ett större fokus på att bedöma behovet av vattentjänster. Kommunen ska utreda om det finns en möjlighet att på ett annat sätt än med en allmän VA-anläggning uppnå ett motsvarande skydd för människors hälsa och miljön. Detta minskar rimligen behovet av tvångsanslutningar, och därmed också behovet av olika typer av ekonomiska stöd för sådana insatser. Detta är positivt. Centerpartiet har vidare drivit på för fler generella statsbidrag vilket också förbättrar kommunernas möjlighet att prioritera olika insatser. För att detta ska hanteras på bästa sätt är det inte helt säkert att lagstiftningen behöver skärpas, kanske behövs snarare en liberalisering, vilket nog är den mest sanningsenliga tolkningen av avloppsutredningens förslag. Det viktigaste är emellertid inriktningen: att begränsa antalet tvångsanslutningar och fokusera snarare på miljöpåverkan än den tekniska lösningen. I detta avseende instämmer partistyrelsen i motionärens intentioner.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:
--

2.25.1

2.26, 2.27: Cirkulär ekonomi

2.26.1 att Centerpartiet ska verka för att genomföra en cyklisk ekonomi där miljön ska ingå som en värdefull del.

2.27.1 att Centerpartiet arbetar för att utveckla den cirkulära ekonomin.

2.27.2 att ett arbete påbörjas med att utveckla ett system för välfärdsmatning som inte enbart omfattar ekonomiska frågor.

2.27.3 att ett arbete påbörjas med visioner om hur samhället skall se ut och fungera utan BNP-tillväxt.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna lyfter viljan att Centerpartiet ska verka för en omställning till en cirkulär ekonomi.

Partistyrelsen är av uppfattningen att en bättre miljö går hand i hand med ekonomisk utveckling och tillväxt. Med gröna jobb och företag skapas lösningar och resurser för att satsa på miljöåtgärder. Då krävs en miljöpolitik där globalt miljöansvar kombineras med lokalt miljöarbete.

Sverige har många både små och stora företag som ligger i framkant när det gäller att utveckla ny miljöteknik och hitta nya affärsmodeller inom cirkulär ekonomi. En dynamisk och jobbskapande ekonomi är också det enda sättet som Sverige kan utgöra ett trovärdigt föredöme för andra länder. Politikens roll ska vara möjliggörande, att underlätta idéer, innovation och investeringar och att röja hinder för den omställning som redan pågår. Regler och skatter ska därför utformas så att det är lönsamt att vara miljö- och klimatsmart och utveckla varor och tjänster som minskar miljöpåverkan och resursförbrukning.

Historiskt har den ekonomiska utvecklingen präglats av att vara linjär. Det innebär i sig att den ekonomiska utvecklingen har orsakat negativa miljöeffekter som inte är synliga i ekonomin. För att möjliggöra en hållbar ekonomisk utveckling krävs att vi ställer om till mer cirkulär ekonomi med hållbara resursflöden, där resurser kan behållas i samhällets kretslopp eller på ett hållbart sätt återföras till naturen och mängden avfall minskar kraftigt.

Omställningen till mer cirkulär ekonomi bör tydligt genomsyra flera politikområden och det politiska ledarskapet är extremt viktigt, partistyrelsen är därmed helt enig med motionären. Mer om cirkulär ekonomi återges i programmet ”Resultat för klimat och miljö”. I ljuset av detta instämmer partistyrelsen i motionens intentioner.

Partistyrelsen instämmer i att det är angeläget att komplettera BNP-redovisningen med andra indikatorer som visar tillväxt och välbefinnande. I samband med 2017 års ekonomiska vårproposition introducerades ett nytt verktyg för att följa utvecklingen av människors livskvalitet och ekonomins långsiktiga hållbarhet. Totalt femton mått på välbefinnande som belyser ekonomiska, miljömässiga och sociala aspekter av livskvalitet. Partistyrelsen anser att denna redovisning fyller en viktig funktion. Med denna redovisning anser också partistyrelsen att ett bra mått på välbefinnande finns i statsbudgeten och ser inget behov av att i nuläget utveckla ytterligare mått. Många av de mått som traditionellt brukar ingå i det som kallas välfärd finns redan tillgängligt via den officiella statistiken, exempelvis människors levnadsförhållanden, med redogörelser för deras ekonomi, hälsa, utbildning, bostadsförhållanden.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.26

2.27.1

Partistämman avslog följande motioner:

2.27.2

2.27.3

2.28, 2.29: Klimatdeklaration

2.28.1 att införa upplysningsplikt/deklaration beträffande koldioxidbelastningen vid marknadsföring/försäljning av resor.

2.28.2 att göra energideklarationerna vid försäljning av bostäder frivilliga.

2.29.1 att införa en klimatdeklaration av alla produkter, på förpackning, bränslepump, produktinformation etc där informationen är lätt synlig. Deklarationen skall omfatta utsläpp under produkternas livscykel från tillverkning till kassering. I början kan enklare modeller användas för beräkningen som så småningom kan förfinas.

2.29.2 att krav på sådan märkning successivt skall införas även på importerade varor.

2.29.3 att införa av en oberoende revision av produkters klimatdeklarationer, för att kunna sanktionera dem som har inkorrekta deklarationer.

2.29.4 att verka för att sådant krav skall införas även på EU-nivå och gälla även för varor importerade till EU på sikt.

Partistyrelsens yttrande:

Transporter står för cirka en tredjedel av Sveriges utsläpp av växthusgaser. Om även utrikes sjöfart och flyg tas med, är andelen drygt 40 procent. Det behövs åtgärder på bred front för att tackla klimatutmaningen. Inte minst bör konsumenter kunna göra informerade val för att kunna konsumera klimatsmart. En obligatorisk klimatdeklaration vid köp av flygresor planeras att genomföras i Sverige och partistyrelsen ställer sig positivt till tanken om att detta ska kunna gälla fler typer av resor med kollektiva färdssätt, inte bara flyg.

Det är samtidigt viktigt att väga fördelarna med märkningar och deklarationer mot den administrativa börda det kan innebära, därför bör varje liknande märkning prövas utifrån dessa förutsättningar.

När det gäller energideklaration vid försäljning av bostäder delar inte partistyrelsen intentionen som anförs i motionen. Centerpartiet anser att energideklarationen är ett bra verktyg som ger både köpare och ägare till en bostad ett bra underlag att enkelt jämföra bostäder när det gäller energiprestanda.

Sveriges klimatmål rör endast utsläpp som sker inom Sveriges gränser. Men om man tittar på Sveriges hela klimatpåverkan handlar det inte bara om utsläppen i Sverige, utan även om utsläppen från produktion av varor och tjänster som konsumeras i Sverige men producerats någon annanstans. När dessa utsläpps läggs ihop blir de betydligt högre än de officiellt redovisade nationella utsläppen.

Partistyrelsen delar den bild som beskrivs i motionen om problematiken kring utsläpp från tillverkning av produkter. Det är samtidigt viktigt att väga fördelarna med märkningar och deklarationer mot den administrativa börda det kan innebära och därför bör varje liknande märkning prövas utifrån dessa förutsättningar. När det gäller förslag om klimatommärkning så instämmer partistyrelsen i målsättningen att förenkla för konsumenter att göra hållbara och medvetna val. Men det kan finnas svårigheter i att mäta klimatpåverkan och partistyrelsen

anser inte att det vore praktiskt genomförbart eller önskvärt att inför sådana krav för alla produkter.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet verkar för klimatdeklaration för kollektiva resor.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.28.1

2.29.1

2.29.2

2.29.3

2.29.4

Partistämman avslog följande motioner:

2.28.2

2.30: Klimatmoms

2.30.1 att utreda huruvida moms skulle kunna användas som styrmedel för att minska klimatpåverkan hos konsumentprodukter genom skattedifferentiering mellan produkter som orsakar olika mycket utsläpp av växthusgaser.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp vikten av styrmedel för att minska klimatpåverkan hos konsumentprodukter. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att det är angeläget att minska klimatpåverkan från konsumentprodukter. Men att använda moms genom skattedifferentiering mellan produkter som orsakar olika mycket utsläpp av växthusgaser är en svårframkomlig väg. Klimatpåverkan kan skilja sig enormt inom samma produktgrupp, och att ha olika momssatser inom samma produktgrupp låter sig inte göras. Partistyrelsen anser att det finns andra vägar som är mer framkomliga när det gäller att minska produkters klimatpåverkan, exempelvis klimatdeklaration för produkter.

Partistämman avslog följande motioner:

2.30.1

2.31: Matsvinn

2.31.1 att Centerpartiet ska verka för att mat från butiker och matställen inte ska slängas i onödan.

2.31.2 att genomföra regler enligt fransk modell för att minimera matsvinnet.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet har under flera år drivit frågan om att matsvinnet måste minska. Vi vill införa ett nationellt mål för minskning av matavfall/matsvinn och ett etappmål för att minska matsvinnet. Vi anser också att man bör ändra märkningen på livsmedel ”från bäst före” till ”minst hållbar till”. Den franska modellen som åberopas går ut på att det bland annat är förbjudet för matbutiker att slänga mat som inte passerat bäst-före-datum. Partistyrelsen anser inte att ett förbud är aktuellt.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.31.1 Att Centerpartiet ska verka för att mat från butiker och matställen inte ska slängas i onödan

Partistämman avslog följande motioner:

2.31.2

2.32: Koldioxidskatt

2.32.1 att en ökning av koldioxidskatten skall ske för att säkerställa att utsläppen minskar i den takt nödvändig för att nå Sveriges ambition om klimatneutralitet 2040.

2.32.2 att intäkten från skatten oavkortat går till omställning till fossilfria och förnyelsebara energikällor.

2.32.3 att skattesatsen är progressiv på ett transparent sätt.

2.32.4 att skattesatsen skall revideras regelbundet för att göra det tydligt för privatpersoner och näringsidkare kring vad som gäller och från när.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter i huvudsak vikten av att koldioxidskatten ska öka och gå till utveckling av förnyelsebara energikällor.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om vikten av att säkerställa att utsläppen minskar i den takt som krävs för att uppnå klimatmålen, och vikten av omställning till förnybara energikällor. Centerpartiet har redan som mål att Sverige ska vara helt förnybart och fritt från nettoutsläpp av växthusgaser till år 2040. Vi har dock en överenskommelse på

klimatsidan, det klimatpolitiska ramverket, som innebär att Sverige ska uppnå nettonollutsläpp till 2045. Centerpartiet står bakom denna överenskommelse, även om vi vill införa alla våra förslag så snabbt som möjligt. Att riva upp överenskommelsen skulle innebära att vi återigen fokuserar på målen, inte på genomförandet, och det tror vi vore fel väg att gå.

Motionären lyfter flera förändringar av koldioxidskatten. För många av åtgärderna som föreslås har dock Centerpartiet lagt fram andra åtgärder som syftar till att uppnå samma sak, det vill säga att ha kraftfulla och långsiktiga styrmedel som minskar koldioxidutsläppen.

Centerpartiet vill att subventioner till fossila bränslen ska fasas ut så att de bär sin fulla miljökostnad. Det innebär att i praktiken att skatten höjs. Däremot är att höja skatten i sig inte är ett självändamål om det skulle få effekten att vi slår ut vårt jordbruk eller vår industri och istället tvingas importera från andra länder där utsläppen är ännu högre. Det är ingen miljövinst.

Inga skatter öronmärks i Sverige och det tycker partistyrelsen är en bra ordning. Centerpartiet förordar en utökad grön skatteväxling. Därtill kommer en grön skatteväxling genomföras inom ramen för Januariavtalet, som innebär högre skatter på sådant som påverkar miljön och klimatet negativt, vilket gör att vi kan sänka skatten på jobb, företagande och investeringar. Genom att växla miljöskatter mot sänkt skatt på arbete sjunker de höga kostnaderna för att anställa och arbeta. Svenska företags konkurrenskraft stärks samtidigt som vi rustar svensk ekonomi för den globala gröna omställningen.

Alla skattesatser ses över inför varje budget, vilket innebär att det är en översyn med möjlighet till revidering. Detta gör det transparent och tydligt för privatpersoner och näringsidkare kring vad som gäller och från när, som motionären efterfrågar.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.32.1

2.32.3

2.32.4

Partistämman avslog följande motioner:

2.32.2

2.33: Världshandelsorganisation och miljö

2.33.1 att Centerpartiet arbetar för att det skall vara Sveriges linje att krav ska ställas på internationellt samarbete kring miljöregleringar inom fartygstransport i WTO.

Partistyrelsens yttrande:

Sverige ska vara pådrivande internationellt för åtgärder som förbättrar miljön. Sedan tidigare har Sverige drivit fram tuffare krav för att förbättra miljön, till exempel vid implementeringen

av svaveldirektivet som syftade till att skärpa kraven på svavelinnehållet i marina bränslen. Detta arbete bedrivs främst genom FN:s organ IMO, International Maritime Organization. Partistyrelsen anser i likhet med motionären att Centerpartiet, och Sverige, fortsatt ska ta initiativ för att stärka miljöarbetet i den internationella handeln och den internationella sjöfarten, men anser inte att det bör begränsas till WTO.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.33.1

2.34, 2.35: Plastanvändning

2.34.1 att Centerpartiet driver ett förbud 2025 mot ej nedbrytbar plast i engångsartiklar och förpackningar.

2.35.1 Att centerpartiets riksdagsgrupp föreslå ett lagförslag som stryper åt användningen av plast.

2.35.2 Att centerpartiets riksdagsgrupp verkar och påverkar att sluta eller kraftigt minska användandet av plast i landet Sverige.

2.35.3 Att åtgärder vidtagas för att minska denna form av miljöpåverkan.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna tar upp frågan om att minska förekomsten av skräp, särskilt plast, i naturen.

Nyligen har nya EU-regler om att förbjuda vissa engångsartiklar i plast förhandlats fram. Där har Centerpartiet drivit starkt för att man ska stimulera övergången från fossilbaserade och även nedbrytbara produkter i plast - till våra skogliga, hållbara, biobaserade alternativ. Det är glädjande och det är nu upp till medlemsstaterna att ta fram nationella handlingsplaner för att nå målsättningarna.

I Januariavtalet finns även skrivningar om att införa förbud mot onödiga plastartiklar och införa skatt/avgifter på engångsartiklar. Centerpartiet har sedan tidigare föreslagit att fasa ut engångsartiklar i plast till 2020 och även att vi vill införa en miljöskatt på plast som är gjord av olja.

Partistyrelsen anser att Sverige ska vara ledande i omställningen till en cirkulär ekonomi. I detta arbete ingår att stärka styrmedel och system som möjliggör ökad återvinning av råvaror och en ökad nedbrytbarhet i naturen av plastbaserade produkter. Ett mål om att förbjuda ej nedbrytbar plast i engångsartiklar och förpackningar ligger i linje med Centerpartiets politik, men ett sådant förbud kan dock kräva undantag till exempel för hygienprodukter.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.34.1

2.35.1

2.35.2

2.35.2

2.36: Skrotbåtar

2.36.1 att ett ägarregister för båtar införs.

2.36.2 Att se över lagstiftning för att förenkla hantering av skrotbåtar och vrak.

2.36.3 Att fortsätta utbetalning av skrotpremie för båtar.

2.36.4 Att ta fram en modell och incitament som styr mot ökad återvinning av båtar.

Partistyrelsens yttrande:

Precis lika oacceptabelt som att övergivna bilar lämnas på privat mark är det att skrotbåtar och vrak överges i naturen, på land eller i vatten.

Håll Sverige rent har gjort en studie om svenska skrotbåtar och studiens viktigaste resultat är att det är mycket svårt att identifiera ägaren till övergivna båtar eftersom det saknas ett obligatoriskt register, samt att det är avsevärt dyrare att skrota båtar som är övergivna än vad som tidigare framkommit.

Idag finns det 100 000 båtar som närmar sig sitt bäst-före-datum. De flesta är uttjänta plastbåtar som riskerar att dumpas i naturen.

En orsak till att båtar blir kvar i naturen är att en bärgare som inte har någon fullmakt från ägaren riskerar att bli ersättningsskyldig om ägaren sedan ger sig till känna. En annan är att kommuner och markägare inte heller har rätt att flytta någon annans båt från deras mark utan tillstånd från båtägaren. Och går det då inte att identifiera båtägaren blir båten liggande.

Det är väldigt dyrt att frakta bort en båt, studien visade att bärgnings- och transportkostnaderna utgjorde den största delen av kostnaden. Kostnaden för återvinning/deponi utgjorde i flera fall bara av 10 procent av totalkostnaden. Det visar på vikten av ett fungerande nationellt system av båtskrotar samt att båtägare måste ha kunskap om hur de kan skrota sin båt.

Partistyrelsen anser att det bör införas ett producentansvar för fritidsbåtar i likhet med det som redan finns för personbilar. Ett producentansvar skulle kunna skynda på uppbyggnaden av ett återvinningssystem för fritidsbåtar som kan minska risken för övergivna och nedskräpande fritidsbåtvrak på båtuppställningsplatser, på havsbotten eller i strandkanten runt om i Sverige, något som kan förstöra miljön och vara farligt för allmänheten.

Havs- och Vattenmyndigheten (HaV) beslutade 2018 att avsätta pengar för en skrotningspremie för fritidsbåtar. En utvärdering av detta bör ske för att kunna fatta beslut om det är ett lämpligt system att gå vidare med. HaV använde 3.2 miljoner kr för att skrota båtar varav 200 000 kr användes för genomförande av en rikstäckande informationskampanj. Totalt skrotades 416 fritidsbåtar under september 2018 till december 2019. Enligt HaV var det var ett oerhört tryck efter att skrota sin fritidsbåt. Det har varit gratis att skrota sin båt så länge

pengarna räcker men transport och eventuell sanering har man fått stå för själv. HaV kommer att upprepa båtskrotningskampanjen i år igen men i dagsläget är det oklart exakt hur stor summa pengar som finns avsatt för ändamålet.

Avseende frågan om att införa ett ägarregister för båtar finns det både för och nackdelar med det. Födelar kan vara att det är positivt vid händelse av stöld då det är enklare att lokalisera båten, även för räddningsaktioner till sjöss är det enklare med identifiering. Branschen ser också en fördel när det kommer till tillhandahållande av service. Det finns dock en farhåga att detta skulle innebära en administrativ pålaga för att tillhandahålla och starta upp detta register. En annan väg kan vara att införa tvingande lagstiftning för ansvarsförsäkring, något som idag saknas, och på så sätt får man ett båtregister via försäkringsbolagen. Detta är på väg att implementeras i Danmark. Partistyrelsen anser att frågan om ägarregister inte är den viktigaste frågan för att minska problemen med övergivna båtar, däremot kan det finnas andra skäl att se över detta.

Partistämman beslutade:

att Centerpartiet verkar för att ett producentansvar för båtar införs.

att se över möjligheten att införa ett ägarregister för båtar eller en tvingande ansvarsförsäkring.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.36.2 att se över lagstiftning för att förenkla hantering av skrotbåtar och vrak.

2.36.3 att fortsätta utbetalning av skrotpremie för båtar.

2.36.4 att ta fram en modell och incitament som styr mot ökad återvinning av båtar.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.36.1

2.37: Miljöbilspremie

2.37.1 att en momssats på 0 % gäller för inköp av nya elbilar (med ett bruttopris på upp till 500 000 kr).

2.37.2 att vid inköp av elbilar dyrare än 500 000 kr utgår ett maximalt momsavdrag på 100 000 kr.

Partistyrelsens yttrande:

Motionen beskriver utmaningar som finns för övergången till en fossilfri fordonsflotta och föreslår åtgärder för att underlätta den.

Utsläppen från inrikes transporter står för en tredjedel av Sveriges totala utsläpp. Målet är att utsläppen från transportsektorn ska minska med 70 procent till 2030 beräknat utifrån 2010 års nivå. Då måste de styrmedel som finns skärpas och det måste bli mer lönsamt att ställa om. Det kommer att kräva ett samspel mellan flera olika styrmedel, teknikutveckling, ökad elektrifiering och förändrade beteendemönster. Personbilar i Sverige har minskat sina utsläpp de senaste decennierna, men inte snabbt nog. Omställningen till icke fossildrivna fordon går för långsamt. Valet vid nybilsinköp är avgörande för utsläppen. Forskningsstudier visar att då skillnaden i kostnad syns tydligt på prislappen påverkar det klimateffekten mer än den mer utspridda effekten av högre bränslepriser. Statistiken visar dock att elbilar fortfarande har en väldigt liten marknadsandel, även om den ökar. Det krävs bättre incitament än idag för att försäljningen av de mest klimateffektiva bilarna ska öka snabbare.

Partistyrelsen delar den bild som beskrivs i motionen om att omställningen till en fossilfri fordonsflotta måste gå snabbare. Därför har Centerpartiet föreslagit en grön bilbonus som ger de bästa bilarna en bonus på upp till 100 000 kronor. Köparen får en bonus eller en extra avgift vid köp av ny personbil. Detta gör det billigare att välja en miljöbil trots att det ursprungliga priset är något högre. Den gröna bilbonusen finansieras genom att de som köper bilar med höga utsläpp får betala en extra avgift vid köptillfället. Partistyrelsen instämmer också i den problematik som motionen beskriver om att miljöbilar efter bara några få år försvinner till andra länder. För att stimulera en andrahandsmarknad av leasade bilar och förmånsbilar är Centerpartiets gröna bilbonus uppdelad på två utbetalningstillfällen – det andra efter fyra år. Ofta säljs bilarna när den första ägaren haft dem i tre år. Då blir det billigare även för den som vill köpa en begagnad miljöbil eftersom även den nya ägaren får en bonus när bilen är fyra år gammal. Det skapar också incitamenten för att bilarna ska stanna i Sverige.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.37.1

2.37.2

2.38: Konsumtionsbaserade utsläpp

2.38.1 att tillsammans med en bredd av partier i riksdagen utarbeta metoder för att minska de utsläpp svenskarna, och på samma sätt andra EU-medborgare, orsakar utomlands, t.ex. genom köp av importerade produkter eller genom användning av importerade råvaror.

2.38.2 att målet skall vara att kunna reducera de utsläpp svenskarna orsakar utomlands i samma takt som vi minskar dem i Sverige, med en fördröjning om max 2 år.

2.38.3 att frågan skall tas upp till diskussion i EU och att en lägsta minskningstakt av invånarnas utsläpp utanför EU skall beslutas även där.

2.28.4 att Sverige snarast skall söka allianser globalt med länder och regioner (t.ex. delstater) som är villiga att gemensamt ställa internationella klimatkrav på de ingående ländernas ömsesidiga produkter och handel, dvs ett sätt att ställa högre krav på en viss del av den internationella handeln oberoende av WTO.

2.38.5 att Sverige via EU skall söka allianser globalt för att driva igenom miljö och klimatkrav i WTO och i Chicagokonventionen.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår mål och metoder för att minska svenskarnas utsläpp utomlands.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att det är viktigt att minska svenskarnas utsläpp inte bara i Sverige, utan också utomlands, de så kallade konsumtionsbaserade utsläppen. Miljömålsberedningen ska få i uppdrag att bereda frågan om mål för konsumtionsbaserade utsläpp. För Centerpartiet är det viktigt att det ses som ett komplement till den statistik över utsläpp som sker inom Sverige och inom EU, det vill säga de utsläpp som Sverige respektive EU rapporterar till FN och har åtagit sig att minska inom ramen för Parisavtalet. Metoder för att mäta de konsumtionsbaserade utsläppen behövs alltså som ett komplement, men mätmetoderna är för osäkra idag för att införa skarpa mål. Det är också viktigt att noga bevaka frågan så att inte klimatet tillåts användas av vissa länder som svepskäl för protektionism och nya handelshinder.

Centerpartiet har redan tagit ställning för att Chicagokonventionen, den internationella luftfartsorganisationen ICAOs grunddokument från 1940-talet som begränsar effektiva ekonomiska styrmedel för internationella klimatutsläpp från flyg, bör begränsas. Att söka globala allianser för att driva igenom miljö- och klimatkrav internationellt ligger också väl i linje med grunden i Centerpartiets miljö- och klimatpolitik att klimatfrågan är en global utmaning som kräver internationella insatser och allianser. Partistyrelsen instämmer därför i motionens intentioner i den delen som handlar om att driva igenom miljö- och klimatkrav i WTO och Chicagokonventionen. I och med att Sverige är en del av EU:s inre marknad och tullunion söker Sverige allianser med andra länder som en del av EU och tillsammans med övriga EU-länder.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.38.5 att Sverige via EU skall söka allianser globalt för att driva igenom miljö och klimatkrav i WTO och i Chicagokonventionen.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.38.1

Partistämman avslog följande motioner:

2.38.2

2.38.3

2.38.4

2.39: Elproduktion

2.39.1 att stimulera utbyggnaden av lokal elproduktion genom att de aktörer som investerar skall ersättas för den nytta de skapar för nätägare genom mindre belastning på stamnät och för Sverige genom att minska känsligheten i energiförsörjningen.

2.39.2 att förstärka incitamenten för lokala elproducenter, såväl privatpersoner som företag, att investera i överskottskapacitet.

2.39.3 att skapa extra incitament till investering och/eller drift av sådan teknik som kan användas för att balansera snabba variationer i produktion från väderberoende källor och i förbrukning.

2.39.4 att låta investeringar i egen elproduktion göras avdragsgill för privatpersoner.

Partistyrelsens yttrande:

Elsystemet står inför en tid av förändring och ett helt förnybart elsystem med mer variabel elproduktion kommer att ställa nya krav på producenter, konsumenter och nätägare. Motionären lyfter fram flera aspekter av detta och partistyrelsen delar synen på åtgärder som kommer att bli viktiga framgent för ett mer robust och flexibelt elsystem.

Centerpartiet har redan presenterat flera förslag för att förbättra förutsättningarna för mikroproduktion av förnybar el, energilagring och utveckling av smarta nät. Vi vill till exempel införa ett grönt avdrag som ska ge privatpersoner skattereduktion för investeringar i exempelvis solceller eller hemmalagring av energi. Vi anser också att det ska bli enklare för privatpersoner att sälja sol el till grannarna genom att det ska bli tillåtet att dra elledningar mellan husen. Alla hus är inte lämpade för solceller, men för att alla ska kunna ta del av solenergin vill vi att det ska bli tillåtet att dra elledningar mellan husen. På det sättet kan villaägare dela på elen från de soligaste taken och skapa en solpool i kvarteret. Om inget tak i kvarteret lämpar sig för solceller ska man med Centerpartiets förslag kunna dra nytta av sol el från en solpark. På samma sätt anser vi att man ska kunna bygga en gemensam solpark och dra elledningar ut till husen därifrån.

För överproduktion finns redan idag möjlighet att leverera överskottet på nätet och på så sätt få skattereduktion. Vi vill också ge fler möjlighet att bli mikroproducenter. I dag är det så att om solceller sätts upp på exempelvis en bostadsrättsförening är det enbart bostadsrättsföreningen som kan göra skatteavdrag för det elöverskott som levereras ut på nätet. Vi vill möjliggöra för enskilda boenden i till exempel bostadsrättsföreningar att bli mikroproducenter. På samma sätt tycker vi att det ska bli möjligt att köpa andelar i mikroproduktion av el även om du själv inte bor på en gård där vindsnuran eller solcellerna är belagda. För ideella föreningar som vill göra skatteavdrag för producerad överskottsel finns ett skattetekniskt problem med dagens hantering. Återbäringen sker inte direkt mot elskatten utan mot inkomst vilket gör att ideella föreningar inte kan göra avdraget. Det är olyckligt eftersom det kan finnas ideella föreningar med goda förutsättningar att producera el och leverera till nätet, men i nuläget anses frågan för skattetekniskt komplicerad för att kunna justeras.

Centerpartiet kommer fortsätta arbetet för att minska regelkrånglet och underlätta för mikroproducenter av el. Några steg har tagits i och med den slopade momsplikten, men det finns fortfarande mer att åtgärda, till exempel anser vi att återbetalningen av ersättningen för

levererat överskott ska ske snabbare, precis som det gör för RUT- och ROT-avdragen. Det ger en tydligare koppling mellan produktion och användning för den enskilda mikroproducenten.

På sikt ser vi att ett antal förändringar behöver göras inom elnätsregleringen för att upprätthålla en stabil och robust energiförsörjning i takt med en ökad andel intermittent elproduktion. Vi vill att såväl enskilda konsumenter som företag ska kunna erbjudas en stabil elförsörjning till ett konkurrenskraftigt pris. Det finns ett stort behov av att se över elnätsregleringen för att styra mer mot forskning och utveckling och investeringar i smarta elnät, istället för att bibehålla en reglering som styr mot investeringar i äldre teknik.

Vi måste också vidta åtgärder som minskar kostnaderna för nyinvesteringar, till exempel effektivisera tillståndsprocesserna – vi tycker att det ska finnas ett grönt spår i tillståndsprocesserna där klimatvänliga investeringarna ska få gräddfil.

Vi tycker också att elnätsföretag ska tillåtas upphandla lokalt och regionalt producerad el, upphandla minskad elanvändning hos större elanvändare, och även tillåtas äga energilager för ökad nätstabilitet.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.39.1 att stimulera utbyggnaden av lokal elproduktion genom att de aktörer som investerar skall ersättas för den nytta de skapar för nätägare genom mindre belastning på stamnät och för Sverige genom att minska känsligheten i energiförsörjningen.

2.39.2 att förstärka incitamenten för lokala elproducenter, såväl privatpersoner som företag, att investera i överskottskapacitet.

2.39.3 att skapa extra incitament till investering och/eller drift av sådan teknik som kan användas för att balansera snabba variationer i produktion från väderberoende källor och i förbrukning.

2.39.4 att låta investeringar i egen elproduktion göras avdragsgill för privatpersoner.

2.40: Skatteväxling

2.40.1 att miljöskatteintäkterna används till att lösa de miljöproblem som beskattas.

2.40.2 Att energiskatten tas bort och att koldioxidskatten/avgiften istället höjs.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären anser att en större andel av miljöskatteintäkterna ska användas för att lösa de miljöproblem som beskattas samt för att driva omställningen till ett klimatneutralt Sverige. Partistyrelsen delar den inställningen och anser till exempel i linje med detta att flygskatten är ett tydligt exempel där intäkten från skatten istället borde gå till omställning av flyget.

Inom januariavtalet är Centerpartiet överens med regeringspartierna och Liberalerna om att genomföra en kraftfull grön skatteväxling med höjda miljöskatter som ska växlas mot sänkt skatt på jobb och företagande. Målet är att den ska omsluta minst femton miljarder kronor

samt att miljöskatternas andel av skatteinkomsterna ska öka. Exakt hur den ska utformas är i nuläget inte fastställt.

Att helt ta bort energiskatten kan dock verka som en oframkomlig väg med tanke på att energiskatten som sådan också fyller en viktig roll för att driva energieffektiviseringsåtgärder.

Partistämman avslog följande motioner:

2.40.1

2.40.2

2.41: Hållbar transportsektor

2.41.1 att Centerpartiet ställer krav på att laddinfrastrukturen byggs ut gällande laddstolpar för elbilar samt vätgasstationer för vätgasfordon

2.41.2 att det offentliga går före i att nyttja fordon med nollutsläpp

Partistyrelsens yttrande:

Motionären framför behovet av snabba åtgärder som möjliggör en ökad elektrifiering av transportsektorn, vilken är en inställning som delas av partistyrelsen.

För att nå målet om fossilfria transporter behöver många olika tekniker användas. Utöver ökad andel biodrivmedel är elektrifieringen av transporterna extremt viktig.

Teknikutvecklingen, inte minst av batterier och applikationer för vätgas går fort. Samtidigt återstår stora brister i infrastruktur som möjliggör laddning och tankning av fossilfria drivmedel i hela landet, och i sammanhängande stråk. Centerpartiet vill därför se en nationell plan för elektrifiering av transportsektorn, som inkluderar satsningar på alternativa drivmedelsstationer, tex vätgasstationer, i hela landet, förenklade byggregler för laddstolpar vid nya parkeringar och bostadshus, satsningar på forskning och demonstration av elvägar och elektrifiering av godstrafik och busstrafik. Samhällsplaneringen måste inriktas på smarta och transportsnåla alternativ för såväl personresor som godstransporter. Motionärens intention om att det krävs en initierad insats att bygga ut infrastruktur för laddbara bilar längs riksvägar som täcker hela landet delas av partistyrelsen.

Partistyrelsen anser vidare att offentliga aktörer har ett ansvar att verka som förebilder i omställningen till ett hållbart samhälle. För att möjliggöra detta är det viktigt att en ny definition av miljöbil tas fram som kan verka vägledande vid inköp av fordon i offentlig verksamhet. Partistyrelsen är av den uppfattningen att endast bilar som kvalificerar sig som ”bonus-bil” i vårt förslag om en grön bilbonus bör vara miljöbil, det innebär bilar med upp till 75 g CO₂ per km kan ingå. Dock instämmer partistyrelsen i motionens intention om att företrädevis bör nollutsläppsfordon användas när rätt förutsättningarna råder.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.41.1

2.42: Elinfrastruktur

2.42.1 att verka för att driva igenom skapa förslag för framtidens el-infrastruktur.

Partistyrelsens yttrande:

Elsystemet står inför en tid av förändring och ett helt förnybart elsystem med mer variabel elproduktion kommer att ställa nya krav på producenter, konsumenter och nätägare.

Motionären vill att Centerpartiet tydligt driver på för att infrastrukturen för el möjliggör en ökad export av förnybar el och att infrastrukturen möter de utmaningar som ligger i omställningen till ett helt förnybart elsystem och en ökad andel variabel kraftproduktion. Partistyrelsen delar samma syn som motionären har och kommer verka för åtgärder som driver ett mer robust och flexibelt elsystem med en ökad överföringskapacitet.

Sveriges elanvändning har är ungefär på samma nivå som år 1990, trots att befolkningmängden har ökat med ungefär 1,5 miljoner. 2017 nettoexporterades 19 TWh, vilket är den tredje högsta nettoexporten efter rekordåret 2015 (22,6 TWh) och 2012 (19,6 TWh). Sverige nettoexporterade därmed el för sjunde året i följd. Den höga nettoexporten beror på en kombination av högre elproduktion och oförändrad elanvändning. Sverige har redan idag goda förutsättningar att exportera en stor andel el, men överföringskapaciteten har potential att förbättras än mer.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.42.1 att verka för att driva igenom skarpa förslag för framtidens el-infrastruktur.

2.43: Miljöbalken

2.43.1 att det blir ändringar i Miljöbalken så att överklagningsrätten inte gäller ideella föreningar annat än då de berörs i likhet med övriga som definieras som sakägare.

2.43.2 att statliga verk inte kan vara överklagningsinstans i ärenden beslutade enligt Miljöbalken, detta i likhet med att den kommunala tillsynsmyndigheten inte har klagorätt i strandskyddsärenden.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill begränsa överklagandrätten för ideella föreningar och anser att statliga verk inte ska kunna överklada ärenden som beslutats i enlighet med miljöbalken.

Sverige styrs av internationella konventioner och EU-rätt när det gäller vilka som har talerätt. Århuskonventionen – eller konventionen om tillgång till information, allmänhetens deltagande i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor – trädde i kraft i

oktober 2001. Konventionen vilar på princip 10 i Riodeklarationen från år 1992. Denna princip anger att miljöfrågor hanteras bäst med deltagande från den berörda allmänheten. I konventionen förklaras att ett tillfredsställande miljöskydd är väsentligt för människors välbefinnande och för deras åtnjutande av grundläggande mänskliga rättigheter. För att åstadkomma dessa rättigheter och skyldigheter säger konventionen att medborgarna måste ha tillgång till miljöinformation, rätt att delta i beslutsprocesser och tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor. Enligt konventionen har miljöorganisationer en särskilt viktig roll och de tillerkänns därför samma rättigheter som den berörda allmänheten i övrigt. Århuskonventionen ratificerades av Sverige 2005.

När det gäller rättsprövning av tillståndsbeslut som omfattas av Århuskonventionens rätt till domstolsprövning, får endast vissa subjekt ansöka om rättsprövning. De organisationer som får ansöka är sådana som anges i 16 kap. 13 § miljöbalken, det vill säga ideell förening eller juridisk person som: har till huvudsakligt ändamål att tillvarata naturskydds- eller miljöskyddsintressen, inte är vinstinriktad, har bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år, och har minst 100 medlemmar eller på annat sätt visar att verksamheten har allmänhetens stöd.

2010 justerades miljöbalken med anledning av att Europeiska unionens domstol slog fast att den svenska bestämmelsen i miljöbalken som tidigare föreskrivit ett medlemsantal på 2 000 medlemmar för att en miljöorganisation ska ha rätt att överklaga domar och beslut enligt balken inte var förenlig med det så kallade MKB-direktivet om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt. Partistyrelsen bedömer därför det som en oframkomlig väg att inskränka överklaganderätten i MKB. Partistyrelsen anser dock att det finns skäl att se över vissa grundläggande principer, till exempel närhetsaspekten när det gäller rätt till överklaganden.

Centerpartiet anser generellt sett att tillståndsprocesser behöver bli effektivare och handläggningstider för tillståndsärenden behöver kortas. Det finns därför anledning att göra en översyn av hur och vem som ska kunna överklaga mer generellt för en mer effektiv process. Det är dock viktigt att flera intressen ges möjlighet att komma till tals i tillståndsprocesser.

Som systemet är uppbyggt idag är det enligt partistyrelsen, i enighet med motionärens intentioner, inte ett effektivt system att staten kan överklaga sig själv, som i fall där Kammarkollegiet överklagar beslut som fattats av Länsstyrelsen. Det är inte heller lämpligt att statliga myndighetsanslag används för att finansiera tjänster hos organisationer som verkar för särskilt utpekade miljöintressen. Dessa organisationer bör bekosta sin verksamhet utan statliga medel.

Mer om detta återges i stämmoprogrammet om miljö och klimat.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.43.1

2.43.2

2.44: Biokol

2.44.1 att ett ersättningssystem införs för att ekonomiskt ersätta den som lagrar in kol i form av biokol.

2.44.2 att intäkterna från koldioxidutsläpp, genom befintlig koldioxidskatt eller avgift, används för att bekosta inlagringen av biokol.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att ekonomiskt främja biokol som ett sätt att ta bort koldioxid från atmosfären.

Partistyrelsen instämmer i motionens intention att det för att nå klimatmålen kommer att krävas åtgärder för att ta bort koldioxid från atmosfären, utöver att minska utsläppen. Centerpartiet föreslog i augusti 2018 en mångmiljardsatsning på så kallade minusutsläpp, genom ny teknik som tar bort koldioxid från atmosfären. Centerpartiet har i vårändringsbudgeten 2019 fått igenom en satsning på 100 miljoner för minusutsläpp, som kan användas till åtgärder som bidrar till negativa utsläpp av växthusgaser, såsom forskning, utveckling, test, demonstration och investeringar.

Partistyrelsen anser att det är en god idé att komplettera denna satsning på storskalig teknik med en satsning på den mer småskaliga formen att skapa minusutsläpp genom biokol. Förslaget återfinns i stämmoprogrammet ”Resultat för klimat och miljö”.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.44.1

2.44.2

2.45, 2.46, 2.47: Elförsörjning på Gotland

2.45.1 att Centerpartiet på riksnivå arbetar för att särskilda statliga medel avsätts för att genomföra de planerade energisatsningarna på Gotland.

2.46.1 att Centerpartiet på riksnivå arbetar för att särskilda medel för att kunna genomföra de planerade energisatsningarna på Gotland avsätts.

2.47.1 att Centerpartiet arbetar för att det statliga affärsverket Svenska kraftnät fullföljer planeringen och utbyggnaden av en tredje elkabel till Gotland skyndsamt.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet anser att hela Sveriges omställning till ett förnybart energisystem är prioriterat. Politikens roll är att möjliggöra denna omställningen genom effektiva styrmedelssystem och budgeterade satsningar. Partistyrelsen bejakar det pågående initiativet för Gotland som pilotområde som går före i omställningen till ett hållbart energisystem. Ordningen är dock sådan att partistämman inte pekar ut riktade budgetsatsningar utan anser att det är prioriterat att myndigheten genomför uppdraget. Det finns även ett fortsatt behov av andra åtgärder

som bör prioriteras för Gotland, och Centerpartiet har därför verkat för att en tredje överföringskabel för el ska realiseras.

2009 fattade dåvarande Alliansregeringen beslutet att bygga en tredje kraftöverföringskabel till Gotland. Syftet var att göra elöverföringen till och från ön säkrare och möjliggöra ytterligare utbyggnad av förnybar elproduktion. Det finns ett stort intresse för investeringar i sol och vindkraft på Gotland. Svenska kraftnät har dock fattat ett beslut om att trots detta inte bygga den tredje kabeln till Gotland. Flera planerade investeringar i sol- och vindkraft riskerar nu att utebli. Detta beslut fattades parallellt med att den nuvarande regeringen gav Energimyndigheten i uppdrag att utreda hur Gotland skulle kunna bli självförsörjande på el. Detta uppdrag rimmar illa med Svenska kraftnäts beslut. För att möjliggöra en ökad utbyggnad i förnybar kraftproduktion på Gotland anser Centerpartiet att regeringen ska ge Svenska kraftnät i uppdrag att fortsätta byggandet av en tredje elnätskabel till Gotland.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.47.1 att Centerpartiet arbetar för att det statliga affärsverket Svenska kraftnät fullföljer planeringen och utbyggnaden av en tredje elkabel till Gotland skyndsamt.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.45.1

2.46.1

2.48: Nedskräpning

2.48.1 att skärpa lagstiftningen för nedskräpning i både tätort, naturområden och på privat mark.

2.48.2 att ordningsmakten ökar prioritering att lagföra personer som skräpar ned.

Partistyrelsens yttrande:

Redan idag finns det skarp lagstiftning som syftar till att minska och förebygga nedskräpning, och döma när brott inträffar. Den som skräpar ner på en plats som allmänheten har tillträde till kan dömas för nedskräpningen och straffet är böter eller fängelse i högst ett år. När det gäller nedskräpning som är mindre allvarlig kan polisen bötfälla på plats, med så kallad nedskräpningsförseelse. Förbudet mot nedskräpning och straffbestämmelserna finns i 15 respektive 29 kap. miljöbalken. Enligt Brottsförebyggande rådet anmäldes drygt 1900 nedskräpningsbrott 2016 och 89 stycken skräpböter utfärdades samma år.

Trots att det är förbjudet att skräpa ner är det en hel del skräp som hamnar på fel ställe och det är ofta upp till kommuner att hantera detta, eller enskilda markägare som motionären framför.

Partistyrelsen delar motionärens intention att nedskräpningen ska minska, men tror inte att skärpt lagstiftning per automatik leder till detta, det krävs även andra åtgärder. På vissa punkter kan det dock finnas anledning att skärpa lagstiftningen. Partistyrelsen anser att även småskräp som fimpar och snus borde omfattas av nedskräpningboten.

Sedan 2017 finns reviderade föreskrifter för kommunal avfallsplanering där det ingår att sätta upp mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning. Då är det också rimligt att mål och åtgärder följs upp och utvärderas. Skräpmätning är en bra metod för att få koll på omfattningen av nedskräpningen och att få kommunen att jobba aktivt för att minska nedskräpningen.

Istället för skärpt lagstiftning är det snarare så att befintlig lagstiftning bättre måste efterlevas och att kontrollerna ska öka. Ordningsmakten är dock under hård press och partistyrelsen har förståelse för att nedskräpning inte alltid kan prioriteras i det brottsförebyggande arbetet. Mer om arbetet för att motverka nedskräpning återges i programmet "Resultat för klimat och miljö".

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.48.1 att skärpa lagstiftningen för nedskräpning i både tätort, naturområden och på privat mark.

Partistämman avslog följande motioner:

2.48.2

2.49, 2.50, 2.51: Vatten

2.49.1 att Centerpartiet vill öka möjligheterna för kommunerna att reglera dagvattenfrågorna genom till exempel förtydligad lagstiftning.

2.49.2 att Centerpartiet vill utreda möjligheterna att införa incitament för fastighetsägare att minska tillförseln av dagvatten till VA-nätet.

2.49.3 att Centerpartiet vill utreda ett förbud av biltvätt på hårdgjord yta utan reningsteknik.

2.50.1 att centerpartiet initierar en översyn av landets vattenförsörjning med särskild hänsyn till vattenrening och återanvändning samt till privat konsumtion.

2.51.1 att utreda möjligheterna och effekterna på kort och lång sikt för att på nationell nivå kunna införa digital spårbarhet i realtid gällande vårt dricksvatten (från vattenkälla till vattenkran) på mellankommunal och kommunal nivå.

2.51.2 att utreda en möjlig nationell digital harmonisering av dricksvattnet (från vattenkälla till vattenkran) till befintliga digitala system som berörs av till exempel GIS och Miljö & Hälsa på mellankommunal samt kommunal nivå.

Partistyrelsens yttrande:

Dagvatten är regn- och smältvatten samt dräneringsvatten som leds bort från tak, gator, parkeringar och andra hårdgjorda ytor. För att inte belasta reningsverken och riskera översvämning ska vattnet som samlas när det regnar ledas bort till separata ledningssystem och dagvattendammar om det inte föreligger krav på ytterligare rening i reningsverk genom

definition enligt Miljöbalken. Kommunerna har ansvar för att se till så att dagvatten kan ledas bort. Fastighetsägare ansvarar för det dagvatten som uppstår på den egna fastigheten.

SOU 2017:42 "Vem har ansvaret?" syftar till att utreda om det behövs ändringar i lagstiftningen för att åstadkomma en långsiktigt hållbar dagvattenhantering som medför att bebyggd miljö blir mer översvämningssäker i förhållande till climateffekterna. En övergripande slutsats i SOU 2017:42 "Vem har ansvaret?" är att dagvattenfrågorna måste beaktas tidigt i planprocessen och med ett övergripande perspektiv för att få till stånd en förbättrad dagvattenhantering.

De förändringar som krävs är framför allt minskad sammanblandning av dagvatten och spillvatten, minskad hantering av dagvatten i rörledningar, och skapande av översvämningsszoner och andra öppna lösningar. Lösningarna behöver vara anpassade till de förhållanden som råder på den specifika platsen. Hantering av dagvatten i områden med tätare bebyggelse är något som inte kan lösas av varje enskild fastighetsägare utan behöver hanteras på ett övergripande plan. Hanteringen måste därmed utgöra en kommunal angelägenhet.

Utredningens slutsatser ligger delvis i linje med motionärens intentioner. Enligt utredningen leder en förbättrad dagvattenhantering till ökat behov av markåtkomst. Öppna dagvattenlösningar, diken och andra anordningar tar större fysisk plats än lösningar under mark som till exempel rörledningar. Enligt partistyrelsen bör kommunen, som många gånger äger mycket mark i bebyggelse, företrädesvis använda sin egen mark för dagvattenhanteringsåtgärder. Detta bör vara en "enkel" åtgärd för kommuner att planera eller förbättra sin dagvattenhantering, där det idag inte föreligger några hinder.

För att förändra dagvattenhanteringen behöver dagvattenfrågan bättre införlivas i markplaneringen. Utredningen förslår därför krav på analys i översiktsplanen, vilket leder till att kommunerna blir skyldiga att analysera riskerna för bland annat nederbördsrelaterade översvämningar och ange en strategi för åtgärder. På så sätt kommer dagvattenfrågorna in i planeringen på ett tidigt stadium, vilket är önskvärt för en mer effektiv hantering. Utredningen föreslår även att Boverket får i uppdrag att ge vägledning till kommunerna om hur en förbättrad dagvattenhantering kan komma till stånd. Ett kunskapsstöd till kommunerna skulle kunna hjälpa till att åstadkomma en förbättrad hantering.

Utredningen föreslår vidare att det i vattentjänstlagen införs en möjlighet att i vissa fall ställa krav på fastighetsägarna att hantera en viss mängd dagvatten på den egna fastigheten. En sådan hantering utgörs antingen av att fastighetsägaren fördröjer dagvatten på fastigheten för att minska flödestopparna i den allmänna anläggningen eller att dagvattnet infiltreras på fastigheten så att vattnet inte belastar den allmänna anläggningen. Syftet med förslaget är att få till stånd en optimerad dagvattenhantering. Detta förslag anser partistyrelsen ligger väl i linje med motionärens intention.

Kommunen måste vara den som löser hanteringen i ett större perspektiv. Privatfastigheter utgör dock en stor andel av den totala markarealen inom många verksamhetsområden för allmänna va-anläggningar och hanteringen som sker på dessa har stor betydelse för dagvattenhanteringen i området. I de fall som det skulle ge övervägande ekonomiska fördelar för anordnandet av tjänsten avlopp är det rimligt att möjligheten finns att ställa krav på fastighetsägaren att tillse viss hantering på fastigheten.

I betänkandet föreslås även att det i PBL införs en möjlighet för kommunen att i detaljplanen bestämma att det krävs marklov för en viss förändring av markytans utformning. Syftet med förslaget är att kommunen ska få en bättre möjlighet att se till att en reglering av markytans

utformning, exempelvis reglering om viss andel hårdgjord yta följs. Hur stor del av marken inom ett område som är hårdgjord har stor betydelse för avrinningsförhållandena varför en bättre kontroll av denna frågas efterlevnad ger fördelar för dagvattenhanteringen.

Precis som motionären skriver vill Centerpartiet att fler beslut om miljöregler och miljöavgifter ska kunna fattas lokalt. Det kan finnas lokala förutsättningar som gör att biltvätt på hårdgjord yta utan reningsteknik bör begränsas. Partistyrelsen instämmer i intentionerna i motionen men anser främst att arbetet för att minska förekomsten och användningen av för miljön skadliga partiklar bör koncentreras uppströms, till exempel vad gäller ingående komponenter i rengörings- och avfettningsmedel som används vid biltvätt.

Tillgång till oändligt med rent dricksvatten har nog varit en självklarhet för svenska invånare. Men hoten mot vårt dricksvatten är mångfaldiga, i ökande grad aktuella och globalt är vattenbristen en utmaning och hot i nivå med klimatförändringarna.

Vatten är ett kommunalt ansvar och ska så förbli men staten behöver stötta kommunerna i deras arbete. Alla kommuner som inte redan gjort det bör göra en plan för dricksvattenförsörjningen, där risker och hot analyseras och hanteras. Tillgången till bra vatten följer inte kommungränser och den kommunala planeringen bör också samordnas regionalt. Staten bör stödja både beredskap för akuta situationer och metoder för lokala och regionala vattenplaner, i vilka hela kedjan från råvattentäkt till ledningsnät och där även beredskapsfrågor och krisåtgärder hanteras. Det nationella ansvaret för vattenfrågor är idag splittrat på flera myndigheter och behöver samordnas bättre och i detta har Livsmedelsverket en central roll.

Tillgången till dricksvatten påverkas av flera faktorer: överutnyttjande, underinvestering i VA-infrastruktur, förändrade flöden och nederbörd i klimatförändringarnas spår.

I Sverige har vi en ineffektiv användning av vårt dricksvatten genom att exempelvis spola toaletter med drickbart vatten. Det behövs både större medvetenhet om effektiv vattenanvändning hos människor och företag samt forskning, utveckling och investeringar i vattensnål teknik för att minska vattenförbrukningen. Ett sätt att öka medvetenheten är att tydliggöra hushållens vattenanvändning genom att i större grad mäta varje hushålls vattenförbrukning liknande hur elförbrukning mäts idag. Det gör också att man har möjlighet att själv påverka sin vattenförbrukning. På många platser finns redan vattenmätning på hushållsnivå och Centerpartiet välkomnar det. Samtidigt kan det vara tekniskt komplicerat eller dyrt att installera individuell mätning i redan befintliga byggnader. Därför vill Centerpartiet att individuell vattenmätning ska vara ett krav vid nybyggnation för de som utnyttjar allmänna vattentjänster.

Motionärerna anser att Centerpartiet ska verka för införandet av digital spårbarhet på vårt dricksvatten samt utreda möjligheten till en digital harmonisering av dricksvattnet.

Klimat- och samhällsförändringarna innebär ökande risker för vattenburna föroreningar. Det ökar behovet av förebyggande arbete för att säkra vattenförekomster, täkter och beredningsprocesser. Långsiktighet krävs då det gäller övervakning, planering, skydd av vattentäkter, krisberedskap och andra åtgärder. Produktion och distribution av allmänt dricksvatten är en grundläggande välfärdsuppgift, som samhället ställer höga hälso- och säkerhetskrav på. De framtida perspektiven, med ökande risker för dricksvattnet, gör det nödvändigt för kommunerna att långsiktigt skydda och förvalta strategiska dricksvattenförekomster. Vattnet känner inga kommungränser, ett mer övergripande och regionalt synsätt för planering och skydd blir därför allt mer nödvändigt. Ett regionalt perspektiv, ökad inriktning på mellankommunal samverkan och långsiktighet krävs. Då kan

förutsättningar och verksamhet säkras i ett längre perspektiv, som också innefattar framtida generationers behov.

Digitaliseringen medför möjligheter även för den framtida vattenförvaltningen. Framtidens uppkopplade VA-ledningsnät skapar möjligheter att tillgängliggöra information för vattenanvändare och bidra till hushållning med dricksvatten. Digitaliseringen skapar även möjligheter för bättre kontroll av dricksvattensystemet, från vattentäkt till konsument. Samtidigt är det viktigt att de digitala lösningarna är säkra och resilienta. Dricksvattnet är landets i särklass mest kritiska försörjningssystem, en förutsättning för att samhälle, företag och olika verksamheter ska fungera.

Digidrick är ett nystartat Vinnovaprojekt som leds av Svenska miljöinstitutet IVL och samlar vattenverk, teknikleverantörer, it-bolag och forskningsaktörer för att utveckla nya digitala lösningar för dricksvattensektorn. Genom datainsamling, modellering och övervakning av vattenresurserna ska projektet effektivisera och trygga dricksvattenproduktionen i Sandviken. Det kommer att ske genom digitalisering och automatisering av produktionsprocesserna från vattentäkt till färdig produkt. Projektet tittar också på den framtida dricksvattenförsörjningen i Sandviken.

Partistyrelsen delar motionärens intentioner men anser att det är viktigt att utvärdera lärdomar och slutsatser av redan pågående projekt för digitalisering av dricksvattnet innan ytterligare politiska beslut fattas på nationell nivå.

Partistämman beslutade:

att verka för en effektiv och säker vattenförvaltning som möjliggör implementering av digitala verktyg för en ökad spårbarhet och säkerhet med syftet att stärka skyddet och förvaltningen av strategiska dricksvattenförekomster.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.49.1 att Centerpartiet vill öka möjligheterna för kommunerna att reglera dagvattenfrågorna genom till exempel förtydligad lagstiftning.

2.49.2 att Centerpartiet vill utreda möjligheterna att införa incitament för fastighetsägare att minska tillförseln av dagvatten till VA-nätet.

2.50.1 att Centerpartiet initierar en översyn av landets vattenförsörjning med särskild hänsyn till vattenrening och återanvändning samt till privat konsumtion.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.49.3

2.51

2.52: Byggsäckar

2.52.1 att dessa ska vara spårbara, dvs man ska veta vem köpt säcken och vem som har ansvaret för att få den bortforslad.

2.52.2 att Centerpartiet verkar för att ett mer hållbart och cirkulärt system införs.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären lyfter att byggsäckar som ofta används vid renoveringar och byggnadsprojekt tar plats från trottoarer och gräsmattor då de inte hämtas upp. Motionären menar att de som inte hämtas blir kommunens problem och i förlängningen skattebetalarnas.

Centerpartiet driver sedan tidigare att producentansvaret ska stärkas och utvecklas med högre mål för insamling, återvinning och service för hushållen samt stärkt inflytande för kommunerna. För att tillvarata resurser behövs högre grad av insamling, men också ett stärkt producentansvar som skulle ge producenter ett större incitament att ta fram produkter som lättare går att återvinna, och därmed skapas förutsättningar också ett mer hållbart och cirkulärt system.

Byggsäckar är både ett förfulande inslag i stadsmiljön och även ett framkomlighetsproblem såväl för människor som för till exempel snöröjning. Det finns dock även fördelar med dessa byggsäckar, inte minst att en större mängd materiel kan bortforslas till återvinningen vid ett och samma tillfälle. Ett spårbarhetssystem för byggsäckar skulle innebära att det går att veta vem som köpt säcken och vem som ansvarar för att få den bortforslad, men den ökade byråkratin, integritetsfrågor och att andra typer av säckar kan användas talar mot en sådan lösning. Om människor istället skulle välja att använda andra säckar riskerar det att ytterligare förfula stadsmiljön och göra ansvaret för bortförsel än mer otydligt. Byggsäckkonceptet går ut på att företaget hämtar förpackningskärlen när kunden ringer och vill få dem bortforslade. Görs inte detta kan istället informationen behöva tydliggöras. Partistyrelsen instämmer i intentionerna med motionen, och anser att partiets generella arbete för ett stärkt producentansvar och mer hållbara och cirkulära system även ska omfatta byggmaterial, men att införa spårbarhet på byggsäckar anser partistyrelsen vara alltför långtgående och riskerar dessutom medföra stora administrativa kostnader som inte är proportionerliga.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.52.2

Partistämman avslog följande motioner:

2.52.1

2.53: Läkemedel

2.53.1 att transportkostnader och klimatkompensation ska räknas in i totalkostnaden av läkemedel för att ge en rättvis bild av kostnaden för läkemedel.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären tar upp ett perspektiv som inte är unikt just för läkemedel, nämligen aspekter kring transporter och miljöpåverkan vid produktion av varor som sker i andra länder där vi inte med nationell politik kan påverka produktionsförutsättningarna.

Partistyrelsen delar motionärens intention men anser att det finns andra verktyg för att stärka mer hållbart producerade läkemedel, till exempel via upphandling där krav som motsvarar svenska miljökrav vid produktion skulle kunna ställas.

Läkemedel tillverkas ofta i långa leverantörskedjor där läkemedlets aktiva substans oftast tillverkas utanför EU, i länder där produktionskostnaderna är lägre. Det saknas idag krav på att begränsa utsläpp av aktiv substans vid tillverkningen vilket leder till utsläpp som medför betydande hälso- och miljöproblem. Speciellt utsläpp av antibiotika är ett stort hot mot den globala folkhälsan eftersom det även bidrar till utveckling och spridning av antimikrobiell resistens. Att kombinera tillgång till effektiva läkemedel och minskad miljöpåverkan är en utmaning. Eftersom lagstiftningen för läkemedel i stor utsträckning är harmoniserad inom EU och internationellt, behövs samverkan för att nå framgång med nya krav på minskad miljöpåverkan från läkemedel.

I takt med att medvetenheten och viljan att göra aktiva val ökar hos konsumenterna anser partistyrelsen att Apoteken bör hjälpa till att göra medvetna val där aspekter som miljö, klimat och hållbarhet vägs in.

I Sverige syns allt mer aktivt arbete av landstingen och regionerna. Det finns flera nätverk där aspekter på läkemedel och miljö diskuteras, t.ex. miljöaspekter för läkemedel i hållbar upphandling, ansvarsfull användning och avfallshantering.

Det är viktigt att dessa initiativ från den offentliga sektorn och apoteken fortsätter. Vi behöver också se att de läkemedelsföretag som är verksamma i Sverige driver frågan framåt internationellt och att pågående initiativ inom EU stärks.

Artikel 8c i direktiv 2008/105/EG förpliktar Europeiska kommissionen att utveckla en strategi för att hantera föroreningar från läkemedel i vattenmiljön. Strategin ska innehålla förslag till åtgärder som ska vidtas av EU och/eller på nationell nivå, för att minska miljöpåverkan av läkemedel, detta är ett mycket viktigt arbete för EU. Specifikt bör ett förslag om utsläppsbegränsningar av aktiv substans vid tillverkning utvecklas och kunskap behöver spridas internationellt.

För att kunna nå etappmålet om minskad miljöpåverkan från läkemedelstillverkning (inom miljömålssystemet) anser Läkemedelsverket att det behövs åtgärder som syftar till att åstadkomma förändringar på global nivå. Sverige bör driva på för att få till stånd ändringar som kan öka miljöhänsynen i EU:s regelverk om god tillverkningssed (GMP). EU:s lagstiftning gäller endast inom EU, och i vissa fall inom EES-länder. För försäljning av läkemedel inom EU krävs dock att tillverkningen uppfyller kraven i GMP, oavsett var den äger rum. Tillverkare och importörer av läkemedel inom EU/EES är skyldiga att se till att alla tillverkningsprocesser sker i enlighet med GMP. GMP är en del av den kvalitetssäkring som ska se till att produkterna framställs på ett sådant sätt att de uppfyller de kvalitetskrav som finns. Som reglerna är utformade i dag kan dock företagen släppa ut miljöfarliga ämnen vid tillverkningen och ändå följa GMP. Partistyrelsen anser att dessa aspekter bör vägas in i regelverket.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.53.1

2.54: Laddinfrastruktur

2.54.1 att en strategi för laddinfrastrukturen för elbilar i hela Sverige tas fram.

2.54.2 att ett mål om max 10 mil mellan offentliga laddstationer för elbilar införs.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären framför behovet av snabba åtgärder som möjliggör en ökad elektrifiering av transportsektorn i hela landet och att det finns en utbyggd infrastruktur med stor geografisk täckning, som möjliggör fungerande elektrifierade stråk för laddning.

Det återstår att genomföra betydande investeringar i infrastruktur som möjliggör laddning och tankning av fossilfria drivmedel i hela landet, och i sammanhängande stråk. Centerpartiet vill därför se en nationell plan för elektrifiering av transportsektorn, som inkluderar satsningar på alternativa drivmedelsstationer, tex vätgasstationer, i hela landet, förenklade byggregler för laddstolpar vid nya parkeringar och bostadshus, satsningar på forskning och demonstration av elvägar och elektrifiering av godstrafik och busstrafik.

Partistyrelsen delar motionärens intentioner men anser att exakt vilket avstånd som ska råda är svårt att politiskt definiera men det är en aspekt som kan komma att ingå i den nationella strategin.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.54.1 Att en strategi för laddinfrastrukturen för elbilar i hela Sverige tas fram.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.54.2

2.55: Koldioxidskatt på nybyggnation

2.55.1 att Centerpartiet verkar för en koldioxidskatt på nybyggda byggnader.

2.55.2 att skatten utformas så att den betalas av byggnadens ägare över 30 år.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att koldioxidskatt ska införas för nybyggnation.

Centerpartiet står bakom att minimikrav ska ställas vid byggande utifrån ett livscykelperspektiv. Byggande i trä ska öka och klimatdeklarationer för klimatbra byggande ska införas. Eftersom dessa åtgärder är på gång understryker partistyrelsen att det är viktigt att

börja med att införa dem och se vilken effekt det får innan nya skatter införs. Därtill kan sägas att transporter, tillverkning av material etcetera betalar klimatskatter på olika sätt redan idag.

Partistämman avslog följande motioner:

2.55.1

2.55.2

2.56: Rörlig nätavgift

2.56.1 att Centerpartiet arbetar för att en större andel av nätavgifterna blir rörliga.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen instämmer med motionären om att en större andel av prissättningen av el bör vara rörlig för att öka incitamenten till energisparande åtgärder vid perioder av elbrist och vid tidpunkter när effektuttaget är högt.

Sedan tidigare har Centerpartiet föreslagit en flexibel elskatt. Genom en mer flexibel elskatt som varierar beroende på efterfrågan, kan belastningen minskas när trycket är som hårdast. Det kan också skapa nya affärsmöjligheter för lagring, när efterfrågan är låg. Smarta, och uppkopplade, apparater och smarta elnät kan också öka användarflexibiliteten och avlasta elnätet.

Nätkostnaden eller nätavgiften är det vi betalar för drift och underhåll av elledningarna och transport av elen till ditt hus eller lägenhet. Nätavgiften består redan idag av en fast del, abonnemangsavgift och en rörlig del, elöverföringsavgift. Abonnemangsavgiften baseras bland annat på hur stor huvudsäkring du har. Elöverföringsavgiften betalar du per överförd kilowattimme (kWh). Partistyrelsen anser att det är en intressant idé att en högre andel ska vara beroende av det verkliga effekt-uttaget och mängden energi som används.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.56.1 att Centerpartiet arbetar för att en större andel av nätavgifterna blir rörliga.

2.57: Miljöbrott

2.57.1 att Centerpartiet ska verka för att ecocide inkluderas i internationell lag, t.ex. Romstadgan.

2.57.2 att Centerpartiet ska verka för att ecocide inkluderas i svensk lag.

Partistyrelsens yttrande:

Motionärerna anser att Centerpartiet ska verka för lagstiftning om ecocide. Ekocid definieras som ”omfattande skada på, förstörelse eller förlust av ekosystem inom ett avgränsat geografiskt område, antingen genom mänskligt handlande eller andra orsaker, i en sådan omfattning att invånarnas möjligheter till ett fredligt åtnjutande av området allvarligt inskränkts.” Det avser således storskalig skadeverkan på miljö, exempelvis regnskogsskövling, fracking och brunkolsutvinning och antropogen klimatpåverkan.

Motionärerna vill införa ekocid som ett femte brott i Romstadgan vilket innebär att grova miljöbrott som faller in under ekocidebegreppet skulle bli kriminella och att till exempel företagsledare, finansärer och regeringsrepresentanter ska kunna ställas till ansvar och dömas enligt internationell lag och bli betalningsskyldiga.

Centerpartiet anser att det krävs ett krafttag globalt mot denna typ av miljöbrott som omfattas av begreppet ecocide. Vi behöver i högre utsträckning stoppa förlusten av ekosystem internationellt och verka för en omställning till hållbara investeringar och åtaganden. Det är dock oklart om en sådan internationell (ytterligare) lagstiftning som motionärerna förespråkar uppnår den önskade effekten, särskilt då det knappast är troligt att de stora utsläpparländerna skulle ställa sig bakom de tillägg som krävs i Romstadgan. USA, Ryssland och Kina – har inte ratificerat Romstadgan vilket innebär att dessa viktiga länder i miljösammanhang inte skulle omfattas av lagstiftningen i alla fall.

För många miljöbrott finns det redan nationell lagstiftning som innebär att skyldiga aktörer kan åtalas. Det kan till exempel röra sig om brott mot miljöbalken eller jaktbrott eller allvarliga miljöbrott som tydligt påverkar människors direkta hälsa - så som förgiftningar av områden/vatten.

Partistyrelsen anser inte att implementering av ekocide i internationell och nationell lagstiftning är ett rättssäkert och effektivt verktyg. Det finns alltför stora problem med gränsdragningsproblematik och miljöintressen som ställs mot varandra vid tillståndsgivning. Ett exempel kan vara gruvbrytning för att utvinna metaller som behövs för produktion av elbilar eller solceller, detta kan potentiellt sett orsaka negativa effekter för miljön om det inte sker korrekt. Sedan ska dessa tillstånd också prövas mot andra samhällsintressen så som ekonomi, jobbutveckling och regional utveckling. Dessa intressen kan politisk vägas mot varandra genom svensk lagstiftning. Skulle man införa ecocide i internationell lag så skulle nationella beslut troligen ofta överprövas av ekocide-lagstiftningen på ett icke önskvärt sätt. Detta bör innebära betydligt längre och mer omfattande tillståndprocesser, ett problem som vi redan har idag som är hämmande för företag. Jordbruk är ett annat exempel på verksamhet som idag klassas som miljöfarlig verksamhet och som troligen skulle påverkas negativt av en ekocidlagstiftning.

Den internationella brottmålsdomstolen (ICC) beslutade i september 2016 att de nu kommer att åtala för brott som innebär förstörelse av livsmiljöer. En tydlig signal från institutionen själv att gapet mellan lagstiftning och förstörelse av livsmiljöer är för stort. ICC utvidgar inte sin jurisdiktion till att omfatta nya brott utan specificerar sin tolkning att även brott som innebär miljöförstöring kan utgöra ett brott mot mänskligheten och sin ambition att prioritera dessa fall. Detta beslut innebär i praktiken att t ex regeringsrepresentanter, företagsledare och andra individer kan åtalas inom internationell lag för brott mot mänskligheten genom t ex miljöförstöring, exploatering av naturresurser och fördrivning av människor. Med denna bakgrund känns det inte som att en förändring i förändring i Romstadgan är nödvändig.

Partistyrelsen tror att kompetensen bäst avgörs på nationell nivå och att det är mer effektivt med nationell lagstiftning för miljöbrott.

Partistämman avslog följande motioner:

2.57.1

2.57.2

2.58: Laddlyktstolpar

2.58.1 att Centerpartiet vill ändra lagstiftningen i syfte att kunna använda belysningsnätet för exempelvis laddning av fordon.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen delar helt motionärens synpunkter och just detta politiska förslag har Centerpartiet konkretiserat och presenterat tidigare. Vi måste utveckla infrastrukturen för laddning av elfordon och att använda belysningsnätet för detta ändamål är något som Centerpartiet vill möjliggöra.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.58.1 att Centerpartiet vill ändra lagstiftningen i syfte att kunna använda belysningsnätet för exempelvis laddning av fordon.

2.59: Insamling av avfall

2.59.1 att skärpa lagstiftningen för insamling av avfall till fler fraktioner.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen instämmer i motionärens ståndpunkt att mer måste göras för att öka och förbättra återvinningen och att insamlingen av avfall ska utökas till fler fraktioner. Centerpartiet har sedan tidigare flera förslag för detta och vill se skarpare krav på insamling av textilier och matavfall, samt höjda krav för de fraktioner som redan omfattas av producentansvaret. Samtidigt är det viktigt att systemen utformas på ett effektivt sätt, utan onödiga detaljregleringar, att uppnådda miljöresultat är det centrala och så att de främjar utveckling och företagande inom den cirkulära ekonomin.

För att hantera det vill Centerpartiet införa ett nationellt mål för att minska matavfall och matsvinn. Sedan tidigare finns ett mål om att öka insamlingsgraden av biologiskt nedbrytbart avfall, men att gå ett steg längre är att införa ett mål om minskning av matavfall och svinn för att förebygga att avfallet uppstår. Ett sådant mål finns inte i dag, vilket gör det svårt att visa en tydlig viljeriktning som driver på insatser hos aktörer.

Sverige har producentansvar för returpapper, förpackningar, elektriskt och elektroniskt avfall, däck, bilar, batterier och läkemedel. Producenterna ansvarar för att samla in och ta hand om uttjänta produkter. Det innebär att det ska finnas lämpliga insamlingssystem och behandlingsmetoder för återvinning. Producentansvaret skapar ekonomiska drivkrafter för att göra produkter lätta att återvinna. Genom att stärka det befintliga producentansvaret, och att

fler produktgrupper såsom textilier, möbler och byggmaterial omfattas, kan företag få tillbaka sina produkter och material i slutet av livscykel och på så sätt sluta kretsloppet. Genom att öppna fler delar av återvinningsmarknaden för företagande och konkurrens kan både teknik- och tjänsteinnovation öka. Det finns också behov av att inom ramen för ett fortsatt sammanhållet producentansvar stärka möjligheterna för kommuner att kunna påverka hur insamlingen av producentansvarsmaterial görs och att den kan samordnas med de avfallsfraktioner som kommunen har ansvar för. Om en kommun eller fastighetsägare tar ett utökat ansvar ska de också få en rimlig ersättning förutsatt att de levererar insamlat material på ett sätt att det går att återvinna effektivt.

Sverige uppnådde samtliga nationella mål för materialutnyttjande för förpackningar 2016 utom för PET-flaskor och pantburkar. Glasförpackningar var det förpackningsslag som materialutnyttjats i högst utsträckning, 93 procent.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.59.1 att skärpa lagstiftningen för insamling av avfall till fler fraktioner.

2.60: CO2-avtryck

2.60.1 att Centerpartiet uttalar sig positiva till att stimulera och underlätta medborgares möjlighet att med konsumentmakt göra medvetna och klimatsmarta val.

2.60.2 att ett system för att CO2e-deklarera aktier, fonder och sparkonton utreds.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår åtgärder för att förenkla för medborgare och investerare att göra klimatsmarta val.

Motionens förslag ligger väl i linje med Centerpartiets målsättning om att förenkla för konsumenterna att göra hållbara och medvetna val. Partistyrelsen instämmer med motionären att det behövs en bredd av incitament för att underlätta för medborgare att fatta klimatsmarta val. Redan idag finns en stor mängd finansiella produkter, exempelvis klimatfonder, som konsumenterna kan använda sig av för att driva gröna investeringar. Centerpartiet driver redan att det svenska pensionskapitalet ska klimatsäkras genom en långsiktigt hållbar förvaltning. För att finanssektorn framgångsrikt ska kunna delta i den gröna omställningen krävs fungerande standarder och kunskap på området. Att arbeta med gröna obligationer är ett bra exempel på det. I juli 2016 trädde nya regler för redovisning av icke finansiell information, så kallad hållbarhetsrapportering, i kraft för företag med över 200 anställda. Det är ytterligare ett viktigt steg. I arbetet med standarder och regleringar är det viktigt att samtidigt säkerställa att den administrativa bördan inte blir orimlig. När det gäller exempelvis hållbarhetsrapportering så följer många företag som inte omfattas av reglerna denna redovisning frivilligt ändå. Partistyrelsens uppfattning är att detta räcker för tillfället.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

2.60.1 att Centerpartiet uttalar sig positiva till att stimulera och underlätta medborgares möjlighet att med konsumentmakt göra medvetna och klimatsmarta val.

Partistämman avslog följande motioner:

2.60.2

2.61: Vättern

2.61.1 att Centerpartiet snarast tar initiativ till att en lagstiftning kommer till stånd, som innebär att inga nya föroreningar av Vätterns vatten tillåts och att pågående föroreningar avvecklas målmedvetet och enligt ambitiösa tidsplaner.

Partistyrelsens yttrande:

Skyddet av miljön och dricksvattnet är mycket viktigt i hela landet och det är viktigt med en generell lagstiftning som leder till detta. Genom Miljöbalkens 7 kapitel 21-22 §§ kan Länsstyrelsen eller kommunen fastställa vattenskyddsområden med tillhörande skyddsföreskrifter runt dricksvattentäkter.

Skyddsföreskrifterna begränsar olika verksamheter som riskerar att förorena dricksvattnet på kort eller lång sikt, till exempel täktverksamhet, hantering av kemikalier och spridning av bekämpningsmedel.

Även allmänheten kan ibland beröras av skyddsföreskrifterna genom exempelvis förbud mot motorbåtstrafik på sjöar som är vattentäkter. Vättern är idag ett fastställt vattenskyddsområde.

All verksamhet som riskerar att påverka dricksvattentäkter måste genomgå en omfattande miljöprövning och om prövningen visar på risker så ska och kommer man inte heller att få miljötillstånd. Partistyrelsen anser inte att det finns skäl för en separat lagstiftning för skydd av Vätterns vatten.

Partistämman avslog följande motioner:

2.61.1

2.62: Underlätta VA-investeringar

2.62.1 att Centerpartiet vill ändra lagstiftningen i syfte att premiera de så kallade huvudmännens reinvesteringar i befintliga VA-ledningar (och inte bara nyinvesteringar).

Partistyrelsens yttrande:

Motionären vill ändra lagstiftningen för att premiera reinvesteringar i befintliga VA-ledningar.

Det finns idag ett stort behov av investeringar i VA-infrastruktur och partistyrelsen delar motionärens intention om att reinvesteringar i befintliga VA-ledningar bör premieras.

Klimatförändringar och tätare bebyggelse och en ökad befolkning ställer nya och hårdare krav på vår hantering av vatten och avlopp.

Investeringar i VA-nätet är osynliga så länge systemen fungerar, men uteblivna investeringar märks snabbt. Sveriges VA-nät är gammalt och har ett eftersläpande investeringsbehov. Svenskt Vatten menar att omsättningstakten för VA-nätet skulle behöva fördubblas, för att kunna garantera friskt dricksvatten och rena vattendrag även i framtiden.

Många anläggningar och ledningar behöver investeringar och uppgraderingar. Ett växande problem är också alla de kemiska ämnen som via våra avlopp och på andra sätt hamnar i naturen. Ökande kunskap om bland annat läkemedelsresters påverkan på vatten ställer nya krav men idag saknas teknik i många anläggningar för att rena vattnet från dessa läkemedelsrester. Det krävs både större medvetenhet om vilka medel som används och hur de tas om hand så att de inte hamnar i avloppet, och dessutom ny teknik för rening av det som ändå hamnar i avloppen.

Partistyrelsen delar motionärens ståndpunkt om att det kan behövas en översyn av lagstiftningen och åtgärder som behövs för att skapa en långsiktigt hållbar drift och förvaltning av landets VA-nät. Mer om detta återges i stämmoprogrammet om miljö och klimat.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:
--

2.62.1

2.63: Parisavtalet

2.63.1 att utarbeta en ”Regelbok” enligt beslut på FN:s klimatomöte i Katowice om hur Parisavtalet från 2015 ska bli verklighet.

2.63.2 att den gröna Regelboken ska visa hur vi, Sverige och Världen, uppfyller hur Parisavtalet från 2015 ska uppnå målet om att jordens uppvärmning ska hejdas vid max 2, helst 1,5 grader.

2.63.3 att Regelboken ska utgå från en meny av åtgärder som säkrar ambitionsnivån på alla nivåer globalt, nationellt, lokalt och i företag, organisationer och bland enskilda medborgare.

2.63.4 att minskade klimatutsläpp öppet ska kunna mätas, redovisas och utvärderas att åtgärderna ska ha som inriktning att uppfylla egna mål som bygger på att de samlade, gemensamma ländermålen uppfylls som leder till max 2-graders-, eller helst 1,5 gradersmålet. Målen kan uppnås genom allt från internationella överenskommelser, lagstiftning och frivilliga insatser.

Partistyrelsens yttrande:

Partistyrelsen instämmer i motionens intentioner, men många av åtgärderna som föreslås är sådana som redan täcks av det klimatpolitiska ramverket. Det klimatpolitiska ramverket beslutades av riksdagen 2017 och innehåller nya klimatmål till 2030, 2040 och 2045, en klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Ramverket baseras på en överenskommelse i

Miljömålsberedningen från 2016 som Centerpartiet var en del av, tillsammans med Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (och i stora delar även Vänsterpartiet). Klimatlagen lagfäster att regeringens klimatpolitik ska utgå ifrån klimatmålen och anger hur arbetet ska bedrivas. Sveriges totala utsläpp ska enligt denna överenskommelse vara netto-noll år 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Enligt klimatlagen ska regeringen varje år presentera en klimatredovisning i budgetpropositionen och vart fjärde år ta fram en klimatpolitisk handlingsplan som bland annat ska redovisa hur klimatmålen ska uppnås. Det klimatpolitiska rådets uppgift är att bistå regeringen med en oberoende utvärdering av hur den samlade politik som regeringen lägger fram är förenlig med klimatmålen. Rådet ska bland annat utvärdera om inriktningen inom olika relevanta politikområden gynnar eller motverkar möjligheten att nå klimatmålen. Partistytelsen instämmer i motionens intentioner, men med beaktande av att det klimatpolitiska ramverket redan täcker in dessa ser partistytelsen ett behov av en bredare ansats.

Partistämman beslutade:

att klimatpolitiken ska visa hur vi uppfyller Parisavtalet och utgå från en rad åtgärder på alla nivåer - globalt, nationellt, lokalt, företag, organisationer och enskilda.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.63.1

2.63.2

2.63.3

2.63.4

2.64: Energilagring

2.64.1 att bidragsreglerna för lagring av egenproducerad elektricitet kraftfullt förbättras.

Partistytelsens yttrande:

Motionären lyfter de problem som finns i det nuvarande systemet för stöd till energilagring. Partistytelsen har ännu inte någon kännedom om effekterna av det införda bidraget till energilagring i hemmet, men vi är måna om att stödet ska fungera ändamålsenligt och effektivt.

Att förbättra möjligheterna till energilagring har länge varit en prioriterad fråga för Centerpartiet och något som vi drev tydligt i förhandlingarna inom Energikommissionen.

Centerpartiet har tidigare presenterat idén med att införa ett ”grönt avdrag”. Avdraget är tänkt att ersätta dagens riktade miljöstöd, till exempel solcellsstödet och stödet till energilagring. Vi vill införa ett grönt avdrag, så att den som gör en klimatinvestering i sin lägenhet eller i sitt hus får sänkt skatt. Det ska fungera precis som ROT-avdraget, vilket innebär att man får en rabatt direkt på arbetet. Det kan till exempel handla om att installera solceller på taket, lagra energi i batterier i källaren eller sätta upp en laddbox till elbilen på

uppfarten. Till skillnad från det stöd som finns i dag slipper man ansöka, man slipper vänta på att ansökan ska behandlas och man slipper vänta på pengarna. Det blir lägre skatt från början, istället för att som idag söka statligt stöd som kommer i efterhand. Dessutom minskar krånglet. I januariavtalet finns dessutom en överenskommelse att ett nytt avdrag för grön teknik ska införas, något som kan komma att omfatta reformerat stöd till energilagring.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.64.1

2.65: Utsläpp

2.65.1 att Sverige skall sätta upp en skarpare målbana för minskningen av växthusgasutsläpp från hela samhället fram till nollutsläpp 2040, och till målbanan planera åtgärder som bedöms räcka till och dessutom skapa en marginal för att följa banan.

2.65.2 att ambitionen skall vara en kraftig sänkning tidigt under perioden, och hämta igen en del förlorad tid genom att nettoutsläppen av växthusgaser i Sverige skall halveras till senast 2026 i förhållande till nivån 2018.

2.65.3 att en större revidering göras vartannat år för att justera styrmedlen för att se till att vi kommer i mål i god tid innan 2040.

2.65.4 att åtgärder skall utarbetas för att undvika att villkoren för fattigare grupper i samhället försämras, och så att de grupperna istället skall stödja åtgärderna.

Partistyrelsens yttrande:

Motionären föreslår att reduktionstakten för utsläpp av växthusgaser ska öka och åtgärder för detta.

Centerpartiet har redan som mål att Sverige ska vara helt förnybart och fritt från nettoutsläpp av växthusgaser till år 2040, så Partistyrelsen instämmer i motionärens intentioner i den delen. Vi har dock en överenskommelse på klimatsidan, det klimatpolitiska ramverket, som innebär att Sverige ska uppnå nettonollutsläpp till 2045. Att införa ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige beslutades av riksdagen 2017 och innehåller nya klimatmål till 2030, 2040 och 2045, en klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Ramverket baseras på en överenskommelse i Miljömålsberedningen från 2016 som Centerpartiet var en del av, tillsammans med Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna (och i stora delar även Vänsterpartiet). Klimatlagen lagfäster att regeringens klimatpolitik ska utgå ifrån klimatmålen och anger hur arbetet ska bedrivas. Klimatmålen innebär att utsläpp inom den icke-handlande sektorn ska minska med 40 procent till år 2020, 63 procent till år 2030 och 75 procent till år 2040, alla i jämförelse med år 1990. Utsläppen från inrikes transporter, utom inrikes flyg, ska dessutom minska med minst 70 procent senast år 2030 jämfört med 2010. Sveriges totala utsläpp ska vara netto-noll år 2045, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Enligt klimatlagen ska regeringen varje år presentera en klimatredivisning i budgetpropositionen och vart fjärde år ta fram en klimatpolitisk handlingsplan som bland annat ska redovisa hur klimatmålen ska uppnås. Det klimatpolitiska rådets uppgift är att bistå regeringen med en oberoende utvärdering av hur den samlade

politik som regeringen lägger fram är förenlig med klimatmålen. Rådet ska bland annat utvärdera om inriktningen inom olika relevanta politikområden gynnar eller motverkar möjligheten att nå klimatmålen.

Centerpartiet står bakom denna överenskommelse, även om vi vill införa alla våra förslag så snabbt som möjligt. Att riva upp överenskommelsen skulle innebära att vi återigen fokuserar på målen, inte på genomförandet, och det tror partistyrelsen vore fel väg att gå. Det är viktigt att omställningen ska fungera för alla grupper – staden såväl som landsbygden, höginkomstagare såväl som låginkomsttagare etc. Målet är att det inte ska bli sämre för någon, även om det ibland kan bli annorlunda än idag.

Partistämman avslog följande motioner:

2.65.1

2.65.2

2.65.3

2.65.4

2.66: Politik för ett grönare samhälle

2.66.1 att Klimatfrågan och den globala uppvärmningen ska ha högsta prioritet i Centerpartiets miljö- och klimatpolitik.

2.66.2 att Centerpartiet ska verka för fullständig integration av Europas elmarknader.

2.66.3 att Centerpartiet ska verka för att öka den nationella överföringskapaciteten i hela landet.

2.66.4 att Centerpartiet ska verka för att Sverige och övriga europeiska länder ska öka den transnationella överföringskapaciteten i elsystemet.

2.66.5 att Centerpartiet ska verka för att avskaffa nationella hinder för marknadsintegration i Europa, såsom det svenska elcertifikatsystemet.

2.66.6 att Centerpartiet ska verka för ett avskaffande av kravet på kommunal tillstyrkan av vindkraft.

2.66.7 att Centerpartiets mål för energipolitiken ska vara fossilfri elproduktion.

2.66.8 att Centerpartiet ska verka för att avskaffa politiska hinder för att bygga ut eller underhålla fossilfria energikällor.

2.66.9 att Centerpartiet inte ska motsätta sig utbyggnad av kärnkraft på marknadsmässiga villkor i Sverige.

2.66.10 att Centerpartiet ska verka för att Svenska kraftnäts ansvar utökas till att omfatta den långsiktiga utvecklingen och balansen på elmarknaden.

2.66.11 att Centerpartiet ska verka för att Sverige ska ta fram ett nationellt mål för leveranssäkerhet i elförsörjningen.

2.66.12 att Centerpartiet ska verka för att ett tak för koldioxidutsläpp införs på den svenska och europeiska effektreserven.

2.66.13 att Centerpartiet bör ställa sig positivt till utredningar av, och vara öppna för, nya marknadslösningar vid sidan av ”Energy-only”.

2.66.14 att Centerpartiet bör verka för att timdebitering införs som standard för elhandel.

2.66.15 att Centerpartiet ska verka för att EU:s system för godkännande av genmodifierade grödor görs mer tillåtande.

2.66.16 att Centerpartiet tar en tydligt vetenskapsförankrad och teknikpositiv ståndpunkt till nya växtförädlingsmetoder.

2.66.17 att Centerpartiet ska verka för att EU:s system och regelverk för godkännande av nya växtförädlingsmetoder blir mer tillåtande

2.66.18 att Centerpartiet ska verka för ett förbättrat företagsklimat för lantbrukare genom att minimera och effektivisera antalet jordbruksstöd, samt verka för ett förenklat regelverk.

2.66.19 att Centerpartiet ska verka för att EU ska förbjuda utvinning och prospektering av nya kol- och oljekällor inom EEA.

2.66.20 att Centerpartiet ska verka för att kompensation för indirekta effekter inom EU ETS ska harmoniseras och på sikt avvecklas.

2.66.21 att Centerpartiet ska verka för att privatpersoner ges rätt att köpa och makulera utsläppsrätter inom EU ETS.

2.66.22 att Centerpartiet ska verka för att avskaffa alla miljöskadliga subventioner genom grön skatteväxling.

2.66.23 att Centerpartiet ska verka för att avskaffa samtliga subventioner av fossila bränslen.

2.66.24 att Centerpartiet ska verka för att reseavdraget görs färdmedelsneutralt och baseras på avstånd mellan hem och arbete.

2.66.25 att Centerpartiet ska verka för att reseavdraget differentieras baserat på utsläppsnivåer.

2.66.26 att Centerpartiet ska verka för att alla klimatskatter ska vara teknikneutrala.

2.66.27 att Centerpartiet ska verka för en harmonisering av skattenivåerna för bensin respektive diesel.

- 2.66.28 att Centerpartiet ska motverka att det införs en avfallsförbränningsskatt.
- 2.66.29 att Centerpartiet ska verka för att transportsektorn ska inkluderas i EU/ETS.
- 2.66.30 att Centerpartiet ska verka för att avskaffa energiskatten.
- 2.66.31 att Centerpartiet ska verka för att äganderätten inom skogsbruket stärks.
- 2.66.32 att Centerpartiet ska verka för att minerallagen omarbetas för att stärka markägarens rättigheter och möjlighet till kompensation.
- 2.66.33 att Centerpartiet verkar för att kommuner främjar hållbart byggande samt att de hänsyn till klimatpåverkan från byggnadens livscykel vid nybyggnation.
- 2.66.34 att Centerpartiet ska verka för att antalet riksintressen i Sverige ska minska.
- 2.66.35 att Centerpartiet ska verka för att begränsa antalet sakägare med rätt att överklaga vid tillståndprocesser inom ramen för miljöbalken.
- 2.66.36 att Centerpartiet ska verka för att tillståndprocesser inom ramen för miljöbalken ska tidsbegränsas.
- 2.66.37 att Centerpartiet ska verka för att övergripande mål om minskad klimatpåverkan ska inkluderas i miljöbalken.
- 2.66.38 att Centerpartiet ska verka för att utvidga koldioxidskatten så att den även omfattar koldioxidreduktion genom en negativ skatt för de som vidtar åtgärder eller utvecklar tekniker som reducerar koldioxidutsläpp.
- 2.66.39 att Centerpartiet ska verka för att införa en gemensam EU-strategi för ökade anslag och satsningar på koldioxidavskiljning på EU-nivå.

Partistyrelsens yttrande:

Energi för ett grönare samhälle

Motionären lyfter utgångspunkter och flera konkreta förslag på hur politik för ett grönare samhälle bör drivas, och till stor del delar partistyrelsen samma uppfattning. Klimatfrågan är vår tids största utmaning, och det är redan idag en fråga av högsta prioritet i Centerpartiets miljö- och klimatpolitik, men klimatfrågans ställning i lagstiftningen bör framhävas. Ett utvecklat resonemang om partiets inriktning för den kommande klimat och miljöpolitiken återfinns i stämmoprogrammet ”Resultat för klimat och miljö.”

Precis som motionärerna lyfter påverkar den globala elproduktion klimatutsläppen enormt mycket. Om vi ska tjäna på en elektrifiering av industriprocesser och transporter krävs att elen blir klimatneutral. Förutsättningarna till klimatneutral elproduktion är olika i olika delar av världen. I Sverige har vi goda förutsättningar att bygga ett helt förnybart elsystem, där kärnkraften på sikt fasas ut. Men i många länder kommer kärnkraften vara en viktig del för att minska utsläppen. En av delarna i energiöverenskommelsen som slöts 2016 var just att eventuell utbyggnad av kärnkraft ska ske utan statliga subventioner och på marknadsmässiga

villkor, partistyrelsen delar alltså redan denna ståndpunkt med motionären. I energiöverenskommelsen slogs det även fast att ”målet år 2040 är 100% förnybar elproduktion. Detta är ett mål, inte ett stoppdatum som förbjuder kärnkraft och innebär inte heller en stängning av kärnkraft med politiska beslut.” Partistyrelsen anser att Centerpartiet ska stå fast vid denna ståndpunkt och anser inte att justeringar är nödvändiga. Centerpartiet anser heller inte att det existerar politiska hinder (som motionären anser bör avskaffas) för att bygga ut eller underhålla kärnkraften, inte minst i ljuset av energiöverenskommelsens beslut att avskaffa effektskatten.

Frågor om elnät, timdebitering, mer effektiva tillståndsprocesser för elnät och -produktion, stopp för elcertifikatsystemet, överföringskapacitet och effektreserven hanteras mer utförligt i stämmoprogrammet ”Resultat för klimat och miljö” och partistyrelsen kan konstatera att förslagen delvis är överensstämmande med motionens och instämmer därför i motionens intentioner på dessa punkter.

Det kommunala vetot har, precis som motionären gör gällande, i vissa fall verkat hämmande för den fortsatta utbyggnaden av vindkraften. Partistyrelsen anser att det finns skäl att se över hur det kommunala vetot kan förändras, i syfte att fortfarande låta det lokala inflytande vara stort men komma tidigt i processen och med kompletterande reglerande kriterier för på vilka grunder ett beslut ska vara gällande. Genom att också ge klimatet större vikt i lagstiftningen ska även investeringens roll för att nå klimatmål utvärderas parallellt med det kommunala tillstyrkandet. Målet ska vara effektivare och kortare tillståndsprocesser med större förutsägbarhet och med en växande andel förnybar kraftproduktion.

Svenska kraftnät ska enligt sin instruktion varje år utvärdera hur effektbalansen har upprätthållits den föregående vintern. I utvärderingen görs även en prognos för effektbalansen den kommande vintern. 2018 kompletterades instruktionen med ett uppdrag att bedöma förutsättningarna för att långsiktigt upprätthålla effektbalansen. Partistyrelsen anser att ett sådant uppdragsansvar bör permanentas, där den långsiktiga utvecklingen och balansen på elmarknaden och risken för energibrist i elsystemet återkommande analyseras och utvärderas och där elsystemets leveranssäkerhet utvärderas och analyseras, och vid behov ge förslag på möjliga åtgärder för att säkerställa energibalansen.

Det finns inte någon enskild aktör som ansvarar för kraftsystemets leveranssäkerhet och inte heller något fastlagt mål för detta. Det finns dock flera aspekter som bidrar till att upprätthålla en hög leveranssäkerhet i elsystemet. Förlängningen av effektreserven är en sådan åtgärd, avbrottsersättning är en annan. Ansvaret för att systemet är leveranssäkert är uppdelat och beroende av ett flertal roller och aktörer, såsom systemansvariga myndigheten, nätägare och producenter. Genom att permanenta Svenska kraftnäts uppdrag att analysera och bedöma förutsättningarna avseende effektbalans och leveranssäkerhet anser Partistyrelsen i nuläget inte att det behövs ett mål för leveranssäkerhet på elmarknaden.

Norden har en ”energy only-marknad”, vilket innebär att energipriset sätts på spotmarknaden. Det finns för närvarande inga starka ekonomiska incitament för att tillhandahålla effekt, vilket troligen är det som motionären syftar på avseende marknadslösningar vid sidan om energy-only. I teorin kommer en energy only-marknad att uppfylla kraven på leveranssäkerhet i avsaknad av allvarliga marknadsmisslyckanden. Värt att notera är att redan idag har kraftvärmen ett prispremium jämfört med vindkraften, eftersom den levererar när priserna är högre. Dock kan marknaden stå inför utmaningar som till exempel effektbrist, avsaknad av efterfrågeflexibilitet, etc. som kan behöva nya lösningar.

För att möta elsystemets utmaningar kan det finnas skäl att se över alternativa marknadsmodeller. Partistyrelsen anser dock inte per automatik att det är nya marknadsplatser som krävs, däremot är partistyrelsen öppen för nya innovativa lösningar för att möta de systemutmaningar vi ser framåt på lokal och nationell nivå. Det kan ta sig olika uttryck, både i form av marknadsmodeller, upphandling eller marknadsplatser. Lokala elnätbolag upphandlar redan idag lokal kraft, och i bland annat Uppsala finns försök med lokal marknadsplats för effektivare användning av elnätet som ser mycket lovande ut.

Jordbruk för ett grönare samhälle

Klimatförändringarna ändrar förutsättningarna för svenskt lantbruk genom bland annat nya och ökad förekomst av svampar, ogräs och andra skadedjur. Teknikutveckling är viktigt för att möta ett förändrat klimat, ökad produktion och en mer hållbar produktion. Att ändra i generna är en modernisering av växtförädlingen som sparar tid, tid som kan vara viktig när målet är att mätta världens befolkning. För att stärka tillgången på bra grödsorter med exempelvis egenskaper som högre avkastning, skydd mot skadegörare, bättre växtnäringssupptag eller torkresistens vill Centerpartiet se att lagstiftningen kring växtförädling förändras så att den bygger på sortens egenskaper istället för förädlingsmetod. Under våren 2019 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen, baserat på bland annat en motion från Centerpartiet, om att driva på för en moderniserad och teknikneutral växtförädlingslagstiftning. Partistyrelsen delar också bedömningen att regelverket och tillståndsprocessen i EU för moderna växtförädlingsmetoder måste reformeras och anpassas till dagens situation och utmaningar vad gäller nya förädlingsmetoder.

Centerpartiet vill ha ett lönsamt och växande jordbruk. Därför är det vår skyldighet att också skapa marknadsförutsättningar som inte gör dem beroende av inkomststöd. Det är nödvändigt att fokusera på konkurrenskraften och vi anser att man måste våga lyfta fram skillnader mellan medlemsstaterna. Till exempel skulle man på EU-nivå kunna ta fram tydligare jämförelser mellan medlemsstaterna vad som skiljer dem åt och hur detta påverkar konkurrenskraften för jordbruket.

Centerpartiets linje är att EU:s jordbrukspolitik bör gå från dagens upplägg med kvoter, marknadsregleringar och inkomststöd till en marknadsbaserad och konkurrenskraftig sektor, något som också motionären efterlyser. Därför är det glädjande att se att EU nu är i startgroparna för att ta fram en ny modell för jordbruksstöd. EU-kommissionen föreslår att politiken ska genomföras på ett helt annat sätt än i dag; i dag är allt mer eller mindre reglerat på EU-nivå, inklusive mycket detaljerade regler om vilka krav som ska ställas för att få tillgång till stöd och hur kontroller ska genomföras. Kommissionen föreslår att dessa regler ska utformas och anpassas till hur det ser ut i den enskilda medlemsstaten. I praktiken så ska varje medlemsstat ta fram en nationell CAP-strategisk plan för hur man ska genomföra politiken.

Kan man göra det på ett rättvist sätt så kommer svenska bönder stå sig väl i konkurrensen – för våra lantbrukare är välutbildade och har tillgång till kunskap som gör att man kan producera högkvalitativa livsmedel. Det finns en stor potential här för det svenska jordbruket – men allt detta förutsätter att det skapas konkurrenskraftiga och lika villkor inom unionen, något Centerpartiet värnar.

Centerpartiet delar motionärens vilja att politiken på EU-nivå ska bli mer inriktad på att öka konkurrenskraften så att vi långsiktigt kan få en växande sektor som är mindre beroende av offentliga stöd. Vi vill också säkerställa att lantbrukares insatser för miljö och klimatet, inte minst för biodiversitet, erkänns och att de får tillräcklig ersättning för dessa insatser. Större

fokus ska läggas på miljö- och klimatåtgärder - samtidigt som utformningen av stöden ska göras ännu enklare och smidigare både för medlemsstaterna men framförallt för lantbrukaren.

Vi vill få på plats en politik som levererar hållbarhet och konkurrenskraft samtidigt som lantbrukaren just kan lägga mer tid på att åstadkomma detta än att sitta på sitt kontor och vara upptagen med administration.

Ett grönare samhälle är inte beroende av fossila bränslen

Partistyrelsen instämmer i intentionen att vi inte vill se utvinning och prospektering av nya kol- och oljekällor i Europa. Dock anser partistyrelsen att detta är en subsidiaritetsfråga som inte bör hanteras på EU-nivå. På nationell nivå driver Centerpartiet redan att prospektering och nyexploatering av kol, olja och fossilgas ska förbjudas.

Partistyrelsen delar flera av motionärens ståndpunkter för en mer effektiv och kraftfull klimatpolitik. EU:s främsta klimatverktyg, handeln med utsläppsrätter (EU ETS) behöver bli mer kraftfullt och utvidgas till fler sektorer för att EU:s utsläpp ska minska snabbare. Den kompensation som vissa länder ger till sin industri för ökade energikostnader när priset på utsläppsrätter får genomslag snedvrider konkurrensen och motverkar syftet med utsläppshandeln, därför vill Centerpartiet att denna kompensation ska upphöra, vilket även återges i stämmoprogrammet ”Resultat för klimat och miljö”.

Partistyrelsen är öppen för att se över hur transportsektorn skulle kunna ingå i EU ETS. Det är viktigt att en sådan eventuell inkludering kan göras utan att urholka det svenska målet om att minska utsläppen från inrikes transporter med minst 70 procent senast 2030. Det är också nödvändigt att en eventuell inkludering av transportsektorn i EU ETS inte tar bort Sveriges möjligheter att vid behov införa ytterligare styrmedel för att uppnå det svenska målet, med tanke på att det är betydligt tuffare än EU:s mål att användning av förnybar energi i EU:s transportsektor ska vara 14 procent till 2030.

Privatpersoner kan redan idag köpa och makulera utsläppsrätter inom EU ETS, vilket Centerpartiet tycker är bra. Ett hinder idag är dock att många upplever systemet som dyrt och krångligt, partistyrelsen anser därför att det ska bli enklare för privatpersoner att verka inom EU ETS.

Partistyrelsen delar intentionen att miljöskadliga subventioner och subventioner till fossila bränslen bör avskaffas. För Centerpartiet är grön skatteväxling en central del av både miljöpolitiken och den ekonomiska politiken. Högre skatter på miljöpåverkan matchas med skattesänkningar på jobb och företagande. Att Sverige och svenska företag går före och ligger längst fram i omställningen till en förnybar och klimatsmart ekonomi är att långsiktig stärka vår konkurrenskraft och förutsättningarna för fler jobb. Att minska och på sikt helt fasa ut miljöskadliga subventioner är ett sätt att låta den som förorenar stå för hela kostnaden. Partistyrelsen delar motionärens intention att miljöskadliga subventioner ska fasas ut genom en grön skatteväxling och att subventioner till fossila bränslen bör fasas ut.

Partistyrelsen delar bilden att vägen framåt är att främja teknikneutralitet och en mångfald av förnybara energislag, och vill se långsiktiga och förutsägbara spelregler, ambitiösa mål och delmål för Sverige liksom fortsatta forskningsinsatser för att främja utveckling och spridning av ny hållbar energi. Samtidigt ska vi fortsätta att stegvis minska beroendet av fossil energi. Centerpartiet anser att politiken inte bör värdera olika råvaror utan istället låta teknikneutralitet och klimateffektivitet vara centralt när styrmedel utformas. Koldioxidskatt bör betalas baserat på innehåll av fossilt kol och energiskatt baserat på energiinnehåll. I ljuset

av detta anser partistyrelsen i likhet med motionären också att skattenivåerna mellan bensin och diesel bör harmoniseras.

Reseavdraget infördes för resor till och från arbetet och tjänsteresor. Det är idag det främsta styrmedlet för människor som har långt att resa på landsbygden. Landsbygdsfokuset har dock urholkats i takt med att priserna för bilåkning i storstadsområdena har ökat alltmer. En stor majoritet av avdragen görs numera i storstadsområden där kollektivtrafiken är god. Vidare är problemen med fusk omfattande. Centerpartiet vill reformera reseavdraget så att det tar större hänsyn till avstånd, en idé som vi utvecklar mer i stämmoprogrammet Frihetsreformer för landsbygden. En differentiering av avdraget riktat mot delar av landet som saknar kollektivtrafik bör övervägas. Vidare behöver vi ta ett samlat grepp tas kring de regler och skatter som är kopplade till mobilitet, i syfte att finna nya modeller som tillgodoser landsbygdernas behov.

Partistyrelsen vill se över reseavdraget så att det får miljö- och klimatstyrande effekt samt att det underlättar för människor i glesbygd som är beroende av bil och saknar tillgång till kollektivtrafik. Inriktningen ska också vara att ett nytt avdrag i högre grad ska vara transparent och lättkontrollerat. Partistyrelsen gör bedömningen att avsikten är i linje med motionens avsikt och instämmer därför i intentionen.

Avfallsförbränning har bidragit till att stärka energiförsörjningen och minska deponier. För Centerpartiet är det samtidigt självklart att försöka sluta kretsloppen och använda de resurser vi har på det mest effektiva sättet. Effektiva kretslopp och en hållbar återvinning av resurser är en viktig del av en grön omställning. Därutöver är en skatt på avfallsförbränning en del av januariavtalet och en del i reformen för den gröna skatteväxlingen. Införandet av en sådan skatt måste ske ansvarsfullt med beaktande av exempelvis kraftvärmens konkurrenskraft.

Nästan all energi är belagd med en allmän energiskatt som på olika sätt tas ut i både konsument- och producentledet. Energiskatten har en viktig miljöstyrande funktion, och Centerpartiet ser därmed positivt på att skatten finns kvar, inte minst för att driva energieffektiviseringsåtgärder.

FN:s klimatpanel bekräftar i sin senaste rapport att minusutsläpp måste till om vi ska kunna nå klimatmålen. EU bör därför belöna minusutsläpp och på så sätt se till att tillräckliga investeringar kommer på plats. Partistyrelsen delar synen att parallellt med att utsläppen ska minska måste även incitamenten för minusutsläpp, så kallade negativa utsläpp, stärkas. Detta gäller såväl storskaliga satsningar på minusutsläpp likväl som småskalig teknik för biokol i verksamheter som inte omfattas av industrisatsningarna på minusutsläpp. Tekniken för minusutsläpp är dyr och betalningsviljan är idag låg, därför har Centerpartiet drivit igenom offentliga satsningar på minusutsläpp i Sverige. Det är viktigt att utvecklingen går framåt både nationellt och internationellt och därför vill Centerpartiet skapa ett system för minusutsläpp på EU-nivå där varje aktör som genererar minusutsläpp får ersättning för det. Partistyrelsen delar motionärens intention om vikten av att på EU-nivå verka för större satsningar på koldioxidavskiljning på EU-nivå, under förutsättning att siktet tas på att skapa minusutsläpp, ett utvecklat resonemang om detta anförs i stämmoprogrammet "Resultat för klimat och miljö". På svensk nivå vill Centerpartiet införa ett avdrag per ton lagrad koldioxid från biomassa, som de bioenergi-, industri- och kraftföretag som väljer att etablera tekniken i sina anläggningar kan få.

Ett grönare samhälle kräver förändrade synsätt

Ägande- och brukanderätten har under senare år allt oftare blivit åsidosatt för skogsägare. Det finns därför ett behov av att öka förtroendet mellan skogsägare och myndigheter samt andra berörda aktörer. Centerpartiets utgångspunkt är att stärka och värna den privata äganderätten till skog. Inskränkningar i äganderätten till mark måste vara förenliga med proportionalitetsprincipen, vilket kräver att åtgärden är ägnad att nå det mål som eftersträvas och att den inte får gå längre än vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål. Beslut från myndighet om formellt skydd av mark - eller andra inskränkningar av äganderätt - ska ske med markägarens samtycke och på frivillig grund. Det är grundläggande att ersättning för detta intrång lämnas enligt principerna i grundlagen. Rättssäkerheten ska stärkas för markägare och företag och det ska säkerställas att markägare får ekonomisk kompensation för inskränkningar i ägande- och brukanderätten i den utsträckning de har rätt till. Centerpartiet driver inom ramen för Januariavtalet linjen om en stärkt ägande- och brukanderätt inom skogsbruket samt hur intrång ska ersättas och hur nya skydds- och ersättningsformer kan utvecklas fört att tillgodose skogsägarens äganderätt.

Partistyrelsen delar motionens ståndpunkt om att verka för att antalet riksintressen ska minska. Ungefär halva Sverige är i dag klassat som statligt riksintresse. Vi menar att det är för mycket och hela processen bakom etableringen av riksintressen bör ses över, menar vi. Formellt uppstår riksintressen genom att de ritas in i planer av landets kommuner. De myndigheter som identifierar var riksintressen finns tenderar att vara oprecisa när dessa områden pekas ut. Därför måste riksintressena preciseras så att mindre mark omfattas. Vi driver också idén om en så kallad ”solnedgångsparagraf”, vilket betyder att riksintressen avskrivs om de inte tagits i anspråk inom en viss tid, något vi bland annat beskriver i stämmoprogrammet om landsbygd.

Äganderätten är grunden för att de gröna näringarna ska kunna bedrivas på ett hållbart sätt. Genom förhandlingar med regeringen bidrar nu Centerpartiet till att äganderätten stärks, men fler åtgärder behövs, och det finns också skrivningar om en utvecklad äganderätt i stämmoprogrammet Frihetsreformer för landsbygden

Samtidigt som mineralnäringen är viktig för flera av Sveriges landsbygder så finns i många delar av landet en oro över den svaga ställning och maktlöshet som många markägare upplever att de har i samband med undersökningstillstånd och prospektering. För Centerpartiet är äganderätten ett grundfundament i en fungerande demokrati och Centerpartiet driver därför frågan om en översyn av äganderätten. I kommitté 6 behandlas partistyrelsens förslag till en utredning om hur markägarperspektivet kan stärkas i minerallagstiftningen.

När det gäller äganderätten och mineraler vill vi se över mineralavgiften i syfte att den i framtiden helt ska tillfalla markägaren. Och det är viktigt att säkerställa att de förändringar som gjorts i minerallagstiftningen för att ge markägarna utökad rätt till information och samråd efterlevs.

Den snabba utvecklingen när det gäller träbyggnation har skapat helt nya möjligheter att bygga också stora och komplexa byggnader med trä som huvudsakligt material, med en hög klimatnytta som följd. Centerpartiet har tagit en lång rad initiativ för att skapa bättre förutsättningar för svensk skogsproduktion. I våra skogar växer bokstavligen lösningen på en lång rad utmaningar på miljö- och klimatområdet. Att skogen kan bidra med hållbart och närproducerat byggmaterial är ett exempel på det. Det är ingen tvekan om att trä har stor potential som byggmaterial, och det är önskvärt att byggandet i trä ökar. Det är därför positivt att det är inskrivet i Januariavtalet. Mot bakgrund av att klimatpåverkan från

nybyggnation behöver minska instämmer partistyrelsen i att hållbart byggande ska främjas. Även om betydligt fler byggnader kan uppföras med trä som huvudsakligt byggmaterial är det också angeläget att alla materialslag minskar sin klimatpåverkan. Därför behöver klimatkrav ställas som innebär teknikneutralitet och som gynnar forskning och utveckling. Det finns skäl att tro att skarpt utformade livscykelbaserade klimatkrav också kommer att gynna träbyggnation.

I stämmoprogrammet ”Resultat för klimat och miljö” förs ett längre resonemang om åtgärder för att effektivisera tillståndsprocesser och begränsa okynnesöverklaganden inom ramen för miljöbalken. Partistyrelsen instämmer med den motiveringen i motionens intentioner. I samma stämmoprogram förs också ett utvecklat resonemang om att klimataspekter tydligare än idag behöver integreras i befintlig lagstiftning.

Partistämman beslutade att bifalla följande motioner:

- 2.66.1 att Klimatfrågan och den globala uppvärmningen ska ha högsta prioritet i Centerpartiets miljö- och klimatpolitik.
- 2.66.2 att Centerpartiet ska verka för fullständig integration av Europas elmarknader.
- 2.66.3 att Centerpartiet ska verka för att öka den nationella överföringskapaciteten i hela landet.
- 2.66.4 att Centerpartiet ska verka för att Sverige och övriga europeiska länder ska öka den transnationella överföringskapaciteten i elsystemet.
- 2.66.10 att Centerpartiet ska verka för att Svenska kraftnäts ansvar utökas till att omfatta den långsiktiga utvecklingen och balansen på elmarknaden.
- 2.66.14 att Centerpartiet bör verka för att timdebitering införs som standard för elhandel
- 2.66.31 att Centerpartiet ska verka för att äganderätten inom skogsbruket stärks.
- 2.66.33 att Centerpartiet verkar för att kommuner främjar hållbart byggande samt att det tas hänsyn till klimatpåverkan från byggnadens livscykel vid nybyggnation.
- 2.66.34 att Centerpartiet ska verka för att antalet riksintressen ska minska.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

- 2.66.5
- 2.66.6
- 2.66.8
- 2.66.9
- 2.66.12

2.66.13

2.66.15

2.66.16

2.66.17

2.66.18

2.66.20

2.66.21

2.66.22

2.66.23

2.66.24

2.66.25

2.66.26

2.66.27

2.66.29

2.66.32

2.66.35

2.66.36

2.66.37

2.66.38

2.66.39

Partistämman avslog följande motioner:

2.66.7

2.66.11

2.66.19

2.66.28

2.67: Ftalater

2.67.1 att det kemiska ämnet Ftalater helt förbjuds och att produkter som innehåller ämnet ej får föras in i Sverige.

Partistyrelsens yttrande:

Både i Sverige och EU har det skett ett omfattande arbete för att minska förekomsten av skadliga ftalater. Inom EU:s kemikalielagstiftning REACH har det fattas beslut om förbud mot de fyra farligaste ftalaterna från år 2020. Partistyrelsen anser att det är ett prioriterat arbete som måste fortsätta.

Alla ftalater är dock inte skadliga, men vissa kan påverka utvecklingen av testiklarna och göra det svårare att få barn och vissa ftalater är hormonstörande eller misstänks vara hormonstörande.

Europeisk industri har till stor del ersatt de skadliga ftalaterna som är begränsade eller förbjudna, med andra mjukgörande ämnen. Det innebär att äldre mjuka plastprodukter samt sådana som är tillverkade utanför EU kan innehålla ftalater som idag är reglerade inom EU. Några ftalater misstänks vara så skadliga att de är förbjudna i alla leksaker och barnavårdsartiklar och en del är förbjudna i sådana leksaker och barnavårdsartiklar som kan stoppas i munnen. Partistyrelsen anser att Centerpartiet fortsatt ska verka för att ftalater med egenskaper som är farliga för miljön och människor ska förbjudas och delar därför motionens intentioner, men anser inte att ett generellt förbud är rätt väg framåt.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.67.1

2.68: PFAS och brandskum

2.68.1 att ämnet PFAS förbjuds.

Partistyrelsens yttrande:

Centerpartiet har länge arbetat aktivt för att minska förekomsten och användningen av skadliga kemikalier. Högfluorerade ämnen, PFAS, är en grupp ämnen med liknande egenskaper som har långlivade skadliga effekter för naturen och misstänks vara cancerframkallande och hormonstörande för människor. De används som textil och läderimpregnering men finns även i rengöringsmedel, papper, brandskum och livsmedelsförpackningar där fettavvisande egenskaper är önskvärda.

I de brandskum som bland annat försvaret använder är det svårt att helt fasa ut PFAS, men användningen kan begränsas och regler införas för kontroll av användning och uppsamling. I konsumentprodukter anser partistyrelsen däremot att försiktighetsprincipen ska kunna

tillämpas och PFAS fasas ut. Partistyrelsen anser att Centerpartiet ska driva ett förbud i EU mot PFAS i alla konsumentprodukter, inklusive livsmedelsindustrin.

Partistämman instämde i intentionerna i följande motioner:

2.68.1